

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Řešení požární bezpečnosti ve vybraných stavbách pro obchod v Praze

Fire Safety Evaluation for Selected Commercial Buildings in Prague

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Václav Hes

Tomáš Řehák

Kladno, květen 2020

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Řehák** Jméno: **Tomáš** Osobní číslo: **484193**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Řešení požární bezpečnosti ve vybraných stavbách pro obchod v Praze

Název diplomové práce anglicky:

Fire Safety Evaluation for Selected Commercial Buildings in Prague

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude zhodnocení požární bezpečnosti ve vybraných stavbách pro obchod tří obchodních řetězců, z pohledu státního požárního dozoru. V teoretické části budou charakterizovány základní pojmy a platná legislativa týkající se provozované činnosti z hlediska požární bezpečnosti. Vedle popisu práv a povinností právnických a podnikajících fyzických osob na úseku požární ochrany se bude teoretická část zabývat také charakteristikou výkonu státního požárního dozoru, včetně práv a povinností kontrolního orgánu. Praktickou částí diplomové práce bude realizace požárních kontrol, spolu s vyhodnocením kontrolních zjištění provedených ve vybraných stavbách obchodních řetězců. Na základě kontrolních zjištění budou výsledky analyzovány metodou SWOT. Dále bude navrženo řešení pro zlepšení požární bezpečnosti v podobě náhradního organizačního, nebo technického opatření s ohledem na konkrétní kontrolní zjištění.

Seznam doporučené literatury:

- [1] KVARČÁK, Miloš, Základy požární ochrany, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství Ostravě, 2005, ISBN 80-86634-76-0
- [2] BRADÁČOVÁ, Isabela a kol., Požární inženýrství v souvislostech I, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, ISBN 987-80-7385-141-5
- [3] POKORNÝ, Marek, HEJTMÁNEK, Petr, Požární bezpečnost staveb: sylabus pro praktickou výuku, ed. 2. přepracované, Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2018, ISBN 978-80-01-06394-1

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

Mgr. Václav Hes

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

mjr. Ing. Martin Vávra

Datum zadání diplomové práce: **23.09.2019**

Platnost zadání diplomové práce: **18.09.2021**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student(ka) bere na vědomí, že je povinnen(a) vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v diplomové práci.

27.9.2019

Datum převzetí zadání

Podpis studenta(ky)

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Řešení požární bezpečnosti ve vybraných stavbách pro obchod v Praze“ vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 20.5.2020

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych poděkovat mému konzultantovi a přímému nadřízenému mjr. Ing. Martinu Vávrovi za umožnění studia a poskytnutí cenných rad a věcných připomínek při psaní diplomové práce. Dále děkuji vedoucímu práce ktp. Mgr. Václavu Hesovi za trpělivost a konstruktivní připomínky. V neposlední řadě patří velké poděkování mé rodině a přítelkyni, kteří mě podporovali během celého studia.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá analýzou požární bezpečnosti ve vybraných stavbách pro obchod. Konkrétně je práce zaměřena na způsob řešení požární bezpečnosti a úroveň dodržování předpisů o požární ochraně tří obchodních řetězců provozujících činnost v Praze 4, 11 a 12. Práce je zacílena na realizaci požárních kontrol státního požárního dozoru ve všech stavbách, kde je realizována činnost vytipovaných obchodních řetězců.

První část práce je zaměřena na popis požární bezpečnosti v České republice, což zahrnuje výčet a charakteristiku zákonů, vyhlášek a projekčních norem požární bezpečnosti staveb. Klíčovou částí je charakteristika a rozdělení státního požárního dozoru na komplementárně propojené sekce v hierarchii Hasičského záchranného sboru České republiky. V první části práce je kladen důraz na oblast kontrolní činnosti a s tím spojených práv a povinností jak kontrolního orgánu, tak kontrolované osoby.

Druhá část práce je věnována zhodnocením výsledků z provedených požárních kontrol obchodních řetězců. Požární kontroly se řídily dle předem připraveného předmětu zacíleného na analýzu podstatné části významných prvků tvořící požární bezpečnost kontrolovaných subjektů. V rámci předmětu kontroly byl kladen důraz na analýzu dokladové části spojenou s provozováním činností v objektu, způsob vedení dokumentace požární ochrany, provozuschopnost a použitelnost požárně bezpečnostních zařízení a přenosných hasicích přístrojů, způsob zajištění a označení únikových cest, a v neposlední řadě přístupnost a označení hlavních uzávěrů médií a hlavních vypínačů elektrické energie.

Kontrolní zjištění jsou přehledně zobrazena v tabulkách. V případě shledání porušení na úseku požární ochrany je dané zjištění blíže specifikováno v návaznosti na příslušnou legislativu. V některých případech byla stanovena možnost náhradního technického, nebo organizačního opatření.

Klíčová slova

Požár; bezpečnost; obchod; Hasičský záchranný sbor; státní požární dozor

ABSTRACT

The thesis deals with the analysis of fire safety in selected commercial buildings. Specifically, it focuses on the method of dealing with fire safety and the level of compliance with regulations on fire protection of three retail chains operating in Prague 4, Prague 11 and Prague 12. The thesis is targeted at the implementation of fire safety inspection in the form of state fire supervision in all buildings where the activities of selected retail chains are carried out.

The first part of the thesis focuses on the description of fire safety in the Czech Republic, which comprises a list and characteristics of laws, directives and design standards of fire safety of buildings. The characteristics and division of the state fire supervision into complementary interconnected sections in the hierarchy of the Fire and Rescue Service of the Czech Republic are key. In the first part of the thesis, the emphasis is placed on the area of inspection activities and related rights and obligations of both the inspecting authority and the inspected person.

The second part of the thesis is devoted to presentation of the results of fire inspections of the retail chains. The fire inspections were guided by a prepared subject aimed at analyzing a substantial part of the significant elements that make up the fire safety of inspected entities. Within the scope of the inspection, the emphasis was to analyse the documentary part associated with the operation of activities in the building, documentation of fire protection, the operability and usability of fire safety equipment and portable fire extinguishers, securing and marking escape routes, and last but not least, the accessibility and marking of main media closures and main power switches.

Inspection findings are clearly displayed in tables. In case of finding a violation in the zone of fire protection, the finding is specified in more detail in connection

with the relevant legislation. In some cases, the possibility of an alternative technical or organizational measure has been established.

Keywords

Fire; protection; shopping centres; fire brigade; state fire supervision

Obsah

1	ÚVOD	12
2	CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY.....	14
3	PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU	17
3.1	Předpisy na úseku požární ochrany	17
3.1.1	Zákony a prováděcí předpisy	17
3.1.2	Požární normy	22
3.2	Požární bezpečnost staveb.....	24
3.2.1	Požárně bezpečnostní řešení stavby	24
3.2.2	Požárně bezpečnostní zařízení.....	27
3.3	Povinnosti provozovatelů na úseku PO	34
3.3.1	Dokumentace požární ochrany.....	37
3.4	Hasičský záchranný sbor	39
3.4.1	Kontrolní činnost	42
4	METODIKA	50
5	VÝSLEDKY	54
5.1	Kontrolovaný řetězec A	54
5.1.1	Shledaná porušení	56
5.1.2	Vyhodnocení.....	66
5.2	Kontrolovaný řetězec B.....	68
5.2.1	Shledaná porušení	69
5.2.2	Vyhodnocení.....	71
5.3	Kontrolovaný řetězec C.....	73
5.3.1	Shledaná porušení	73

5.3.2	Vyhodnocení.....	78
5.4	Celkové vyhodnocení.....	79
5.5	SWOT Analýza	82
5.5.1	Silné stránky	82
5.5.2	Slabé stránky.....	83
5.5.3	Příležitosti	85
5.5.4	Hrozby	87
5.6	Vyhodnocení hypotéz	89
6	DISKUZE.....	91
7	ZÁVĚR.....	104
8	Seznam použitých zkratk	105
9	Seznam použité literatury	106
10	Seznam použitých obrázků	112
11	Seznam použitých tabulek	113
12	Seznam Příloh.....	114

1 ÚVOD

Oheň, na jedné straně dobrý sluha, jenž nám dává světlo, teplo a který je díky svým fyzikálně chemickým schopnostem využíván v různých technologických procesech hoření, na druhé straně dokáže být i zlým pánem, a to především když se změní v požár – nežádoucí hoření, při kterém vznikají materiální škody, může dojít k ohrožení, v krajním případě usmrcení osob či zvířat. Předejít požáru v budovách, zajistit v případě požáru včasnou evakuaci osob a zvířat, zajistit včasnou detekci a uhašení požáru a zamezení šíření požáru na okolní budovy je jedním z elementárních požadavků požární bezpečnosti staveb. Pojem požární bezpečnost staveb je relativně mladý, přesto svou významností důležitý pojem, pod kterým se skrývá celá řada stavebně technických provedení, jenž vychází z požárních norem, zákonů a navazujících vyhlášek. To, jak vypadá stavební dílo, závisí ve značné míře na tom, jak se skloubí architektonické a estetické představy architekta s uživatelskými, provozními, statickými, bezpečnostními a jinými požadavky investora. Vyváženost všech stránek záměru vytváří kompletní stavební dílo. Pod pojmem požární bezpečnost spadá, vedle návrhu stavby, také správné a bezpečné užívání stavby a s ním spojené plnění určitých povinností z hlediska právních předpisů. Přesto se stále nepodařilo minimalizovat počty požárů v budovách na nulu [1].

V ČR roce 2019 vzniklo v obchodech 148 požárů se škodou převyšující 150 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2018, kdy vzniklo 183 požárů se škodou 124 mil. Kč, došlo ke snížení počtu požárů o 19 %, škody jsou vyšší o 21 % [22].

Zvolil jsem si téma „Řešení požární bezpečnosti ve vybraných stavbách pro obchod v Praze“ zejména z toho důvodu, že pracuji na oddělení stavební prevence a kontrolní činnosti Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy (HZS), čímž se podílím na schvalování stavebních projektů z hlediska požární ochrany a kontrolách provozovaných činností různých druhů provozů. Oddělení, na kterém působím má vymezené pole územní působnosti, je jím

Praha 4, 11 a 12, to je také lokace, na kterou se budu zaměřovat v praktické části práce. Vzhledem k tomu, že existuje nepřehledné množství staveb s různým provozním zaměřením, minimalizoval jsem danou problematiku na stavby, jež jsou určeny pro obchodní činnosti a zároveň ve kterých provozuje činnost jeden ze tří určených obchodních řetězců, na které se práce zaměřuje.

Od práce očekávám ucelený přehled kontrolních zjištění, zvláště porušení na úseku požární ochrany. Věřím, že výsledky poslouží, na straně jedné jako preventivní nástroj pro předcházení podobných porušení u ostatních provozovatelů a na straně druhé jako tip na zaměření tematických požárních kontrol ze strany kontrolního orgánu. V situacích, kdy bude stanoveno možné náhradní opatření pro zlepšení provozu z hlediska požární bezpečnosti, může takové provedení posloužit jako inspirace nejen pro osoby odborně způsobilé, ale i pro širší odbornou veřejnost.

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem diplomové práce je zhodnocení požární bezpečnosti v předem vytipovaných stavbách, které jsou určeny pro obchodní činnosti. Práce se konkrétně zaměřuje na maloobchodní řetězce, které nabízí podobný sortiment zboží pro koncového zákazníka. Pro vyhodnocení požární bezpečnosti a vzájemnou komparaci obchodních řetězců byly záměrně vybrány stavby v Praze 4, 11 a 12, ve kterých provozují činnost tři největší komerční společnosti. Cílem je vyhodnotit podmínky požární bezpečnosti jednotlivých provozovatelů z pozice nadřízeného kontrolního orgánu tak, aby výsledky jednotlivých kontrolních bodů byly co nejpřesnější. V situaci, kdy bude shledáno porušení v podobě nefunkčního požárně bezpečnostního zařízení, bude navržen náhradní způsob pro zlepšení požární bezpečnosti. U předem vybraných tří provozovatelů budou provedeny tematické požární kontroly z pohledu státního požárního dozoru.

V tematických požárních kontrolách bude kladen důraz na analýzu 6 klíčových prvků tvořící ucelený komplex požární bezpečnosti staveb.

1. Doklady

- údaje o kontrolované právnické osobě a doklady, dokumentace a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany (plná moc, výpis z obchodního rejstříku, kolaudační rozhodnutí, požárně bezpečnostní řešení);

2. Dokumentace požární ochrany (Dokumentace PO)

- dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo vysokým požárním nebezpečím kontrolovaného subjektu;
- stanovení zabezpečení organizace požární ochrany;
- pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně;
- požární poplachové směrnice;

- požární řád;
  - dokumentace zdolávání požárů;
3. Přenosné hasicí přístroje (PHP)
  4. Požárně bezpečnostní zařízení (PBZ)
    - účelem je zkontrolovat všechny požárně bezpečnostní zařízení, které se budou v prodejnách nacházet
  5. Únikové cesty
    - trvale volně průchodné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest;
    - označení únikových východů, směrů úniků
  6. Hlavní uzávěry médií a hl. vypínače el. energie
    - označení rozvodných zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, uzávěru vody a jejich přístupnost.

Z každé požární kontroly bude sepsán protokol, ve kterém budou analyzována veškerá kontrolní zjištění.

Dílčí cíl práce je popsán v teoretické části, je jím seznámení čtenáře s danou problematikou v podobě strukturovaného popisu požární bezpečnosti staveb od základních legislativních předpisů, přes samotný popis aktivní, či pasivní požární bezpečnosti, až po samotné uvedení stavby do provozu a s tím spojených povinností provozovatelů obchodních řetězců. Dílčím cílem je také charakteristika jednotlivých pojmů z oblasti stavební prevence, včetně popisu práv a povinností kontrolního orgánu.

Cílem práce je podání uceleného přehledu kontrolních zjištění, včetně možných porušení, na úseku požární ochrany. S jednotlivými skutečnostmi zjištěnými při kontrole diplomová práce dále pracuje a posuzuje je, s ohledem na

jednotlivé provozovatele. V případě shledání PBZ nezpůsobilého plnit svoji funkci je navrženo náhradní opatření, jakým by konkrétní nedostatek mohl být vyřešen do doby uvedení PBZ do provozu.

Získané poznatky mohou posloužit odborně způsobilým osobám na úseku požární ochrany, protože právě tito odborníci jsou zodpovědní za veškeré nastavení podmínek provozovaných činností. Poznatky mohou dále posloužit kontrolním orgánům vykonávajícím státní požární dozor. Myslím si, že poznatky mohou posloužit i osobám vykonávajícím zvláštní požární dozor, v neposlední řadě odborné veřejnosti zabývající se touto problematikou.

Pro práci stanovuji následující hypotézy:

1. Různí provozovatelé obchodních řetězců se odlišují v prioritách nastavení požární bezpečnosti.
2. U málo využívaných únikových východů je větší pravděpodobnost, že bude omezena evakuace osob než u únikových východů, kde je větší fluktuace lidí.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

Následující kapitola má za cíl podrobně shrnout aktuální stav požární bezpečnosti v České republice a definovat tento pojem, se kterým práce nakládá. Tato část práce je převážně rešerší dané problematiky od obecnějších informací k informacím konkrétnějším. Mou snahou je obohatit jednotlivé podkapitoly o informace a znalosti z praxe.

3.1 Předpisy na úseku požární ochrany

Základním principem požární ochrany v ČR je vytváření a rozvíjení podmínek pro ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a zajištění poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech (MÚ). Pro naplnění tohoto principu stát vytváří právní rámec a pomocí právních nástrojů formuluje požadavky na obecnou bezpečnost, aby chránil obyvatelstvo před riziky, případně aby byla tato rizika omezena na společensky přijatelnou úroveň [1].

Pro potřeby zpřehlednění práce jsou předpisy na úseku požární ochrany rozděleny do dvou samostatných podkapitol na Zákony a prováděcí předpisy a na České státní normy. Jsou zde uvedeny i konkrétní ustanovení právních a technických předpisů mající vztah k předmětu diplomové práce.

3.1.1 Zákony a prováděcí předpisy

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Jedná se o nejdůležitější právní předpis stanovující povinnosti ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, působnost orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany a povinnosti jednotek požární ochrany [2].

Podle míry požárního nebezpečí při provozování činností zákon rozeznává 3 kategorie činností stanovené § 4 odst. 1:

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím,
- c) s vysokým požárním nebezpečím [2].

Odstavce 2 a 3 § 4 zákona o požární ochraně se věnují samotnému přiřazení charakteristik, které jsou rozhodné pro zařídění provozovaných činností. Za činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí se pak považují činnosti, které nejsou uvedené v odstavcích 2 a 3 [2].

Důležité znění najdeme v § 5 odst. 1 zákona o požární ochraně, kde jsou uvedeny povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob, kterými jsou například:

- a) obstarávat a zabezpečovat požární techniku, PHP a PBZ v potřebném množství a udržovat je v provozuschopném stavu
- b) vytvářet podmínky pro hašení požárů a záchranné práce, tím že zajistí volné nástupní plochy, volné únikové východy a volný přístup k PHP a PBZ [2].

K povinnostem právnických a podnikajících fyzických osob patří i povinnosti zakotvené v § 6 zákona o požární ochraně, pokud provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím. Pokud právnické či podnikající fyzické osoby provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, mají navíc za povinnost zpracovat posouzení požárního nebezpečí a dokumentaci zdolávání požárů (DZP), jak je uvedeno v § 6a a § 6b zákona o požární ochraně. Povinnost zpracovat DZP mají právnické a podnikající fyzické osoby v případě, že provozují činnosti, u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah [2].

Zákon také určuje základní povinnosti fyzickým osobám, podle § 17 zákona o požární ochraně, kterými jsou například:

- a) počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru při manipulaci s otevřeným ohněm,
- b) bez odkladu oznamovat HZS každý požár vzniklý při činnostech, které vykonává [2].

Obsahem zákona je výkon SPD, který je zakotven v § 31 zákona o požární ochraně. Výkonu SPD je věnována samostatná kapitola 3.4.1 této práce, kde jsou detailněji rozebrány veškeré podrobnosti. Dále zákon upravuje postihy právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob v případě neplnění stanovených povinností, jenž je řešeno v § 76 až § 79 zákona o požární ochraně [2].

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci) ve znění pozdějších předpisů

Vedle zákona o požární ochraně se jedná o další důležitý právní předpis z oblasti požární ochrany, bez kterého by se při výkonu SPD dalo těžko obejít. Vyhláška definuje základní pojmy a zpřesňuje určité definice, na které zákon o požární ochraně odkazuje.

V § 2 odst. 4 vyhlášky o požární prevenci jsou definovány druhy požárně bezpečnostních zařízení, § 7 pak řeší kontroly provozuschopnosti a například i to, co vše má doklad o kontrole provozuschopnosti požárně bezpečnostního zařízení obsahovat [2].

Činnosti, u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah, jsou zakotveny v § 18 vyhlášky o požární prevenci. Jedná se o činnosti, u kterých by případný požární zásah mohl představovat riziko, proto vyhláška přesně definuje, v jakých

stavbách jsou složité podmínky pro zásah, případně při jakých činnostech by požární zásah mohl být komplikací [2].

Co se týká praktické části práce, při začlenění provozovaných činností podle požárního nebezpečí se předpokládá, že většina kontrolovaných provozů bude začleněna se složitými podmínkami pro zásah, dle § 18 písm. g) vyhlášky o požární prevenci, protože se předpokládá, že provozují činnosti ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob, nebo ve stavbách pro obchod.

Vyhláška definuje základní pojmy, se kterými práce nakládá. Jedná se o stavbu pro obchod, jenž se dle § 17 odst. 7 vyhlášky o požární prevenci rozumí „stavba, která obsahuje celkovou prodejní plochu větší než 2000 m².“ [2]

Stavbou pro shromažďování většího počtu osob se rozumí „stavba s prostorem určeným pro shromáždění nejméně 200 osob, v němž na jednu osobu připadá půdorysná plocha menší než 4 m².“ [2]

Vyhláška dále přesně definuje obsahové náležitosti dokumentace požární ochrany, rozsah a způsob zpracování, kontroly dokumentace a způsob vedení.

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb

Vyhláška definuje „technické podmínky požární ochrany pro navrhování, provádění a užívání stavby.“ [2]

Vyhláška implementuje evropské právní předpisy do českého právního prostředí od doby, kdy ČR vstoupila do Evropské unie.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů

Pro výkon SPD, konkrétně dle § 31 odst. 1 písm. b) a c), tedy posuzování projektů a kolaudace, je důležitý § 103 a § 104 stavebního zákona. V paragrafech je uvedeno, v jakých případech se SPD nevykonává.

§ 103 odst. 1 stavebního zákona definuje stavby a stavební práce, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. Jedná se např. o:

- výrobky plnící funkci stavby;
- oplocení;
- distribuční soustavy v energetice a plynárenství, aj. [8]

§ 104 odst. 1 stavebního zákona definuje stavby, stavební úpravy a práce, u kterých postačuje ohlášení stavebnímu úřadu. Jedná se např. o:

- stavby s 1 NP, zastavěnou plochou do 70 m² s výškou hřebene do 5 m, podsklepené do max. do 3 m hloubky;
- stavby pro reklamu;
- stavba rodinného domu a domu pro rodinnou rekreaci do 200 m² zastavěné plochy s max. 2 NP a podkrovím aj. [8]

Na výše zmíněné právní předpisy, které považuji jako základ, navazují další zákony a vyhlášky nezbytné pro celkové fungování kompletního kodexu požární ochrany v ČR. Patří sem např.:

- vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb;
- zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
- vyhláška č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří;

- vyhláška č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

3.1.2 Požární normy

Pro každou skupinu staveb jsou v kodexu norem požární bezpečnosti stanoveny požadavky na zajištění podmínek požární bezpečnosti staveb. Tento komplex předpisů má za cíl vzájemně stanovit požadavky ve vztahu k požární ochraně, zdraví, životů osob, zvířat a majetku [21].

Kodex požárních norem je v ČR rozdělen do následujících 4 skupin:

1. normy projektové

Jak již napovídá sám název, projektové normy slouží k projektování staveb z hlediska požární bezpečnosti. Koncepce projektových norem vychází ze dvou základních „kmenových“ norem: ČSN 73 0802 – Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty a ČSN 73 0804 – Požární bezpečnost staveb – Výrobní objekty. Důležité postavení má norma ČSN 73 0810 – Požární bezpečnost staveb – Společná ustanovení, která je pomyslným převodníkem implementující evropské normy na základě přijaté Směrnice Rady 89/106/EEC (*o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků ze dne 21. 12. 1988*) [2, 15].

2. normy předmětové

Normy předmětové „*zpřesňují, zpřísňují anebo zjednodušují normy kmenové anebo řeší určitou oblast technického vybavení objektů a inženýrských sítí.*“ [2]

Normy předmětové doplňují základní kmenové normy o specifické požadavky požární bezpečnosti ve stavebních objektech. Můžeme zde zařadit např.:

- ČSN 73 0833 – Požární bezpečnost staveb – Budovy pro bydlení a ubytování;
- ČSN 73 0875 – Požární bezpečnost staveb – Navrhování EPS;
- ČSN 73 0872 – Požární bezpečnost staveb – Ochrana staveb proti šíření požáru vzduchotechnickým zařízením [16].

3. normy hodnotové

Normy hodnotové uvádějí požárně technické vlastnosti konstrukcí a hmot na základě proběhlých požárních zkoušek. Můžeme zde zařadit např.:

- ČSN 73 0821 – Požární bezpečnost staveb – Požární odolnost stavebních konstrukcí;
- ČSN 73 0824 – Požární bezpečnost staveb – Výhřevnost hořlavých látek.

4. normy zkušební

Zabývají se zkušebními metodami s cílem zjistit vlastnosti konstrukcí a stavebních hmot. Patří sem např.:

- ČSN EN 1364-2 (73 0856) Zkoušení požární odolnosti – Část 2: Podhledy
- ČSN EN 1365-4 (73 0855) Zkoušení požární odolnosti nosných prvků – Část 4: Sloupy [16].

Vedle výše zmíněných 4 skupin norem jsou samostatnou skupinou Evropské normy (EN) pro navrhování konstrukcí na účinky požáru – Eurokódy. Eurokódy jsou u projektantů požární bezpečnosti staveb velice hojně využívány a nechybí téměř v žádném PBŘ. Je to i díky tomu, že díky přehlednému uspořádání jednotlivých konstrukcí v tabulkách, je poměrně snadno dohledatelná požadovaná požární odolnost.

Např. 3 m dlouhý smrkový sloup s průřezem 12 x 14 mm dosahuje charakteristických vlastností R15. To znamená, že sloup při vystaveném požáru ze čtyř stran neztratí svou únosnost a stabilitu po dobu 15 min [19].

Další pomyslnou skupinou jsou normy, které můžeme obecně nazvat jako normy související s požární ochranou, ačkoliv nezapadají do požárního kodexu 4 skupin zmíněných norem. Pro příklad uvedu normy, které hodnotím pro činnost SPD jako jedny z nejpoužívanějších:

- ČSN 75 2411 – Zdroje požární vody;
- ČSN 07 0703 – Kotelny se zařízeními na plynná paliva;
- ČSN 65 0201 – Hořlavé kapaliny. Provozovny a sklady;
- ČSN 01 3595 – Výkresy ve stavebnictví. Výkresy požární bezpečnosti staveb [15].

3.2 Požární bezpečnost staveb

3.2.1 Požárně bezpečnostní řešení stavby

Požárně bezpečnostní řešení je nedílnou součástí projektové dokumentace, kterou předkládá stavebník na příslušný stavební úřad. Projektová dokumentace se dle stavebního zákona předkládá pro určitý stupeň řízení, např. stavební řízení, sloučené územní a stavební řízení, změna užívání apod. Rozsah a obsah projektové dokumentace vymezuje vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb. Požárně bezpečnostní řešení se na oddělení prevence HZS předkládá ve dvou vyhotoveních s originálním podpisem a autorizačním razítkem zpracovatele. HZS má správní hůtu 30 dnů na vydání stanoviska. Stanovisko může být: souhlasné, souhlasné s podmínkami, nebo nesouhlasné.

U některých staveb odbor ochrany obyvatelstva hájí zájmy civilní ochrany. Jedná se o stavby civilní ochrany, nebo stavby dotčené civilní ochranou, kterými jsou

např. stále úkryty, nebo stavby, kde jsou projektovány improvizované úkryty. V takových případech se podílí na posuzování dokumentace stavby a je vydáno koordinované stanovisko, koordinované závazné stanovisko, nebo koordinované závazné stanovisko s podmínkami, ve kterém můžou být zahrnuty podmínky jak z hlediska požární ochrany, tak z hlediska civilní ochrany [23].

Obsah požárně bezpečnostního řešení vychází z § 41 vyhlášky o požární prevenci, je jím:

- seznam použitých podkladů pro zpracování,
- stručný popis stavby z hlediska stavebních konstrukcí, výšky stavby, účelu užití a zhodnocení technologie a provozu, umístění stavby ve vztahu k okolní zástavbě,
- rozdělení stavby do požárních úseků,
- stanovení požárního rizika, popřípadě ekonomického rizika, stanovení stupně požární bezpečnosti a posouzení velikosti požárních úseků,
- zhodnocení navržených stavebních konstrukcí a požárních uzávěrů z hlediska jejich požární odolnosti,
- zhodnocení navržených stavebních hmot,
- zhodnocení možnosti provedení požárního zásahu, evakuace osob, zvířat a majetku a stanovení druhů a počtu únikových cest, jejich kapacity, provedení a vybavení,
- stanovení odstupových, popřípadě bezpečnostních vzdáleností a vymezení požárně nebezpečného prostoru a zhodnocení odstupových, nebo bezpečnostních vzdáleností ve vztahu k okolní zástavbě a pozemkům,
- určení způsobu zabezpečení stavby požární vodou včetně rozmístění vnitřních a vnějších odběrních míst,

- vymezení zásahových cest a jejich technického vybavení, zhodnocení příjezdových komunikací, popřípadě nástupních ploch pro požární techniku,
- stanovení počtu, druhů a způsobu rozmístění hasicích přístrojů, popřípadě dalších věcných prostředků požární ochrany nebo požární techniky,
- zhodnocení technických, popřípadě technologických zařízení stavby z hlediska požadavků požární bezpečnosti,
- stanovení zvláštních požadavků na zvýšení požární odolnosti stavebních konstrukcí nebo snížení hořlavosti stavebních hmot,
- posouzení požadavků na zabezpečení stavby požárně bezpečnostními zařízeními, následně stanovení podmínek a návrh způsobu jejich umístění a instalace do stavby [2].

Pokud to vyžaduje rozsah stavby, nebo v případě požadavku SPD, jsou součástí PBŘ i výkresy požární bezpečnosti zpracované podle ČSN 01 3495 - Výkresy ve stavebnictví [2].

Z vlastní zkušenosti mohu říct, že pro komplexní posouzení PBŘ je vždy lepší, když jsou součástí předkládané dokumentace jak stavební výkresy, tak i výkresy požární bezpečnosti. Často se stává, že stavebník předloží ke schválení pouze textovou část PBŘ bez požárních výkresů, což u rozsáhlejších staveb může být komplikovanější pro kompletní pochopení stavebního záměru. Pro podpoření názoru uvedu 2 příklady z praxe.

1. Přesné rozměry a grafické znázornění jsou potřeba při stanovení odstupových vzdáleností od požárně otevřených ploch, kdy velikost a umístění požárně otevřených ploch (např. oken) značně ovlivňuje velikost požárně nebezpečného prostoru. Absence výkresů (požárních či stavebních) pak mnohdy projektantovi PBŘ dává možnost uvést jiné rozměry požárně otevřených ploch

za účelem např. zmenšení požárně nebezpečného prostoru, protože jinak by požárně nebezpečný prostor zasahoval na sousední pozemek, s čímž by majitel sousedního pozemku nemusel souhlasit.

2. Druhým příkladem byla situace, kdy projektant PBR navrhl do objektu chráněnou únikovou cestu (CHÚC) typu A přirozeně větranou v nejnižším a v nejvyšším místě dle čl. 9.4 a) 2) ČSN 73 0802. Bez výkresů nebylo patrné, kde se nachází větratelný otvor v nejvyšším místě CHÚC a dále nebylo jasné, zda splňuje svou velikostí normové požadavky. Po doložení výkresů bylo zjištěno, že větratelný otvor CHÚC nedosahuje požadovaných rozměrů, což mělo za následek nutnost zvolení jiného způsobu větrání [12].

Velikost větratelného otvoru mohla negativně ovlivnit výměnu vzduchu tzv. komínovým efektem, který by vznikl při ventilaci CHÚC. Komínový efekt je jev, kdy *„vnější vzduch má vyšší hustotu než vnitřní, poněvadž venku je teplota vzduchu nižší. Tlak vzduchu se s výškou rychleji snižuje ve venkovním prostoru než uvnitř a absolutní tlak v interiéru je tedy vyšší než v exteriéru ve všech úrovních nad otvorem.“* [10]

Schválené požárně bezpečnostní řešení je dále potřeba pro kolaudační řízení, kdy je ze strany HZS fyzicky ověřována skutečnost, zda byly dodrženy podmínky požární bezpečnosti vyplývající ze schválené dokumentace [2].

3.2.2 Požárně bezpečnostní zařízení

V úvodním ustanovení vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, je definován tento pojem následovně: *„Jedná se o systémy, technická zařízení a výrobky pro stavby podmiňující požární bezpečnost stavby nebo jiného zařízení“* [2].

Požárně bezpečnostní zařízení a opatření lze tedy chápat jako organizační či technické opatření ke snížení intenzity předpokládaného požáru v objektu, nebo

jeho části. V rámci projektování se účinnost požárně bezpečnostních zařízení využívá pro:

- a) snížení požárního rizika
- b) zvětšení mezních rozměrů požárních úseků
- c) zvětšení mezních délek NÚC [11, 12].

Vliv požárně bezpečnostních zařízení je zohledněn také při výpočtu výpočtového požárního zatížení (p_v v $\text{kg} \cdot \text{m}^{-2}$), které vychází z následující rovnice:

$$p_v = p \cdot a \cdot b \cdot c,$$

kde součinitel c charakterizuje konkrétní aktivní požárně bezpečnostní zařízení a opatření. Nutno podotknout že ve výpočtovém požárním zatížení se nezohledňují všechny dále v textu jmenované požárně bezpečnostní zařízení, ale pouze 3 vybrané požárně bezpečnostní zařízení a jedno „požárně bezpečnostní opatření“. Na zvýšení bezpečnosti objektů má největší vliv:

1. EPS (součinitel c_1)
2. možnost zásahu jednotek PO (součinitel c_2)
3. samočinné stabilní hasicí zařízení (součinitel c_3)
4. samočinné odvětrávací zařízení (součinitel c_4) [12].

Obecně lze říci, že čím menší bude výsledné výpočtové požární zatížení (p_v v $\text{kg} \cdot \text{m}^{-2}$) jednotlivého PÚ, tím menší je pak předpokládané požární riziko, což dále ovlivňuje stupeň požární bezpečnosti (SPB), požadavky na požárně dělící konstrukce (PDK), aj.

SPB se odvíjí, kromě výpočtového požárního zatížení, také od hořlavosti použitých hmot a výšky objektu. Lze ho charakterizovat jako „*klasifikační zařídění vyjadřující schopnost stavebních konstrukcí požárního úseku jako celku čelit požáru z hlediska rozšíření požáru a stability konstrukcí objektu.*“ [14]

Požárně bezpečnostní zařízení do stavby navrhuje projektanti, kteří mají způsobilost a oprávnění k projektování podle zákona č. 360/1992 Sb., autorizačního zákona, většinou se jedná o autorizované techniky, nebo inženýry z oblasti požární bezpečnosti staveb. V podstatě existují 3 různé důvody instalace požárně bezpečnostního zařízení:

1. Požadavek vyplývají z ČSN a právních předpisů – určité objekty, nebo provozy se bez požárně bezpečnostního zařízení neobejdou. Například pokud bude projektant navrhovat stavbu školy pro více než 100 dětí, žáků, nebo studentů, musí být ve stavbě instalováno nouzové sdělovací zařízení, konkrétně domácí rozhlas s nuceným poslechem. Jedná se o požadavek vyplývající z vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb [2].
2. Inženýrský přístup projektanta – jedná se o tzv. odlišný přístup dle § 99 zákona o požární ochraně, kdy projektant při návrhu stavby nepostupuje dle standardního normového postupu, ale využívá požárně inženýrské řešení. Na základě kvalitativní a kvantitativní analýzy jsou posouzeny výsledky a podle kritérií bezpečnosti jsou výsledky zaznamenány a posouzeny. Dle výsledků jsou následně zvoleny opatření v podobě požárně bezpečnostních zařízení či dalších opatření. V požárním inženýrství jsou často využívány matematické modely požáru, např.: Fire Dynamic Simulátor (FDS), Building Safety Model, nebo CFAST. Dle zákona o požární ochraně je podmínkou, aby bylo dosaženo minimálně

stejného výsledku jako při postupu normovém, který je uveden výše [2, 9, 25].

3. Požadavek je ze strany investora – nad rámec norem, z důvodu nadstandartní bezpečnosti. Pokud je požárně bezpečnostního zařízení instalováno do stavby dobrovolně čili nevyhází nutně z požadavku právních předpisů, nebo norem, platí pro montáž, provoz, údržbu, kontroly a revize stejné požadavky jako v případě kdy je instalace striktně vyžadována.

3.2.2.1 Druhy požárně bezpečnostních zařízení:

Přehled jednotlivých druhů požárně bezpečnostních zařízení sumarizuje vyhláška č. 246/2001Sb., o požární prevenci v § 2 odst. 4, kde se řadí:

- zařízení pro požární signalizaci (např. elektrická požární signalizace, zařízení dálkového přenosu, zařízení pro detekci hořlavých plynů a par, autonomní požární signalizace, ruční požárně poplachové zařízení),
- zařízení pro potlačení požáru nebo výbuchu (např. stabilní nebo polostabilní hasicí zařízení, automatické protivýbuchové zařízení, samočinné hasicí systémy),
- zařízení pro usměrňování pohybu kouře při požáru (např. zařízení pro odvod kouře a tepla, zařízení přetlakové ventilace, kouřová klapka včetně ovládacího mechanismu, kouřotěsné dveře, zařízení přirozeného odvětrání kouře),
- zařízení pro únik osob při požáru (např. požární nebo evakuační výtah, nouzové osvětlení, nouzové sdělovací zařízení, funkční vybavení dveří, bezpečnostní a výstražné zařízení),

- zařízení pro zásobování požární vodou (např. vnější požární vodovod včetně nadzemních a podzemních hydrantů, plnicích míst a požárních výtokových stojanů, vnitřní požární vodovod včetně nástěnných hydrantů, hadicových a hydrantových systémů, nezavodněné požární potrubí),
- zařízení pro omezení šíření požáru (např. požární klapky, požární dveře a požární uzávěry otvorů včetně jejich funkčního vybavení, systémy a prvky zajišťující zvýšení požární odolnosti stavebních konstrukcí nebo snížení hořlavosti stavebních hmot, vodní clony, požární přepážky a ucpávky),
- náhradní zdroje a prostředky určené k zajištění provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení, zdroje nebo zásoba hasebních látek u zařízení pro potlačení požáru nebo výbuchu a zařízení pro zásobování požární vodou, zdroje vody určené k hašení požárů [2].

Vyhláška dále rozlišuje vyhrazené požárně bezpečnostní zařízení (PBZ), kdy na projektování, instalaci, provoz, kontrolu, údržbu a opravy jsou kladeny zvláštní požadavky. Osoba, která tuto činnost vykonává, musí splňovat podmínky stanovené právními předpisy, normativními požadavky a průvodní dokumentací výrobce konkrétního typu PBZ [1, 2].

Mezi vyhrazené druhy PBZ patří:

- elektrická požární signalizace,
- zařízení dálkového přenosu,
- zařízení pro detekci hořlavých plynů a par,
- stabilní a polostabilní hasicí zařízení,
- automatické protivýbuchové zařízení,
- zařízení pro odvod tepla a kouře,
- požární klapky,

- požární a evakuační výtahy [1, 2].

3.2.2.2 Provozus schopnost PBZ

Kontrola provozuschopnosti PBZ se provádí nejméně jednou za rok, pokud výrobce, ověřená projektová dokumentace, prováděcí dokumentace, nebo posouzení požárního nebezpečí nestanoví lhůtu kratší [2].

Z vlastní zkušenosti mohu říct, že lhůty kontrol provozuschopnosti jsou dodržovány. Smluvené firmy, které kontroly provozuschopnosti provádějí, mají většinou interní program, např. MS Excel, který přehledně zobrazuje datum provedení kontrol a včas hlásí blížící se další termín kontroly provozuschopnosti.

Častější nedostatky při požárních kontrolách jsou k vidění v situaci, kdy je PBZ shledáno nezpůsobilé plnit svoji funkci. V případě, kdy tato situace nastane, je povinností provozovatele neprovozušopné PBZ označit a prostřednictvím OZO, nebo technika požární ochrany zabezpečit náhradní organizační, popřípadě technická opatření do doby opětovného uvedení PBZ do provozu [2].

Velká diskuze se vedla ohledně oprávnění provádění kontrol provozuschopnosti, kdy na jedné straně bylo orgánem SPD akceptováno, že kontrolu provozuschopnosti prováděl výrobcem proškolený odborník daného PBZ, ale na straně druhé to bylo částečně proti zákonu o požární ochraně, protože jak je uvedeno v § 5 odst. 1 písm. zákona o požární ochraně, právnické a podnikající osoby jsou povinny obstarávat a zabezpečovat požárně bezpečnostní zařízení v provozuschopném stavu prostřednictvím techniků požární ochrany (TPO), nebo OZO [2].

Situace se dostala až k Nejvyššímu soudu České republiky (NS). Dne 20. března 2017 byl vynesena rozsudek, který přinesl významný průlom do aplikační praxe při provádění kontroly provozuschopnosti PBZ. Judikát NS pro tuto činnost nastavil nová pravidla, kdy kontrolu provozuschopnosti, údržbu

a opravy PBZ je oprávněn provádět pouze ten, kdo je OZO, nebo technikem požární ochrany podle ustanovení § 11 odst. 1. a 2. zákona o požární ochraně [3]. V praxi to vypadá tak, že kontrolu provozuschopnosti vykonávají stále proškolené osoby výrobcem PBZ, jak tomu bylo i v minulosti s jediným rozdílem navíc, že v dokladu o kontrole provozuschopnosti je uveden OZO, nebo technik požární ochrany, jako osoba zodpovídající za provozuschopnost. Nedokážu říct, zda je toto řešení úplně správné, ale pro orgán SPD je akceptovatelné. V tomto problému chápu OZO a techniky požární ochrany, kteří tvrdí, že jejich znalosti PBZ nejsou mnohdy na tak odborné úrovni, aby dokázali odborně posoudit provozuschopnost PBZ. Chápu i výrobcem proškolené techniky PBZ kteří nesouhlasí s judikátem NS, protože to pro ně znamená nutnost získání odborné způsobilosti podle § 11 zákona o požární ochraně, aby mohly nadále vykonávat kontroly provozuschopnosti PBZ.

3.2.2.3 Koordinace PBZ

Důležitým předpokladem pro správné fungování všech PBZ je jejich vzájemná provázanost. Často to vypadá tak, že stavba vysoutěží na dodávku tří různých PBZ tři dodavatele. Každý jednotlivý dodavatel se specializuje pouze na jedno PBZ. Výrobu, prodej i cenu má zvládnutou na jedničku, a tak mu nemůže konkurovat firma, která by byla schopna instalovat všechny tři PBZ najednou. Výsledkem je, že dodavatelé mezi sebou vzájemně nekomunikují, což pak vede k vzájemné neprovázanosti jednotlivých funkcí PBZ. Přestože byl splněn požadavek kladený projektantem v PBŘ, zařízení ztrácí svůj smysl instalace. Jak uvádí p. Bebčák ve své publikaci: *„Jedná se zejména o ovlivnění funkce stabilního hasicího zařízení předčasnou funkcí zařízení pro odvod tepla a kouře. V takovém případě nemusí být dosaženo otevření sprinklerových hlavíc z důvodu předčasného odvodu tepla a tím nedojde k likvidaci požáru SHZ.“* [11]

Koordinace je důležitá i v rámci návazných operací jednoho PBZ, např. EPS. Systém EPS, který se skládá z hlásicích linek a ústředny, může ovládat další doplňující zařízení – spuštění požárního větrání v CHÚC, uzavření požárních dveří, spuštění sirén, ovládání požárních klapek, otevření klíčového trezoru, přenos signálu na pult centralizované ochrany (PCO), aj. Správná časová a logická posloupnost operací je proto základem pro adekvátní využití instalovaného PBZ.

3.3 Povinnosti provozovatelů na úseku PO

V případě provozování činností vychází povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob nejen ze zákona o požární ochraně, ale také ze stavebního zákona. Veškeré stavby či objekty, ve kterých provozují činnost právnické, či podnikající fyzické osoby, musí být pro tento účel řádně zkolaudovány. Zkolaudovaný stav, tzn. úplně dokončená stavba, případně část stavby schopná samostatného užívání, která je v souladu s projektovou dokumentací a stanovisky dotčených orgánů, je základním předpokladem pro plnění povinností na úseku požární ochrany [8].

V případě, že je výše uvedená základní podmínka splněna, tzn. činnost je provozována v objektu, či stavbě, jenž je pro tyto účely zkolaudována, je další povinností provozovatelů znát o jakou činnost se, z hlediska členění provozovaných činností podle míry požárního nebezpečí, jedná. Za tímto účelem si provozovatelé najímají OZO, nebo TPO a ti pak rozhodují o zatřídění provozovaných činností dle § 4 zákona o požární ochraně. Činnosti se třídí do kategorií: bez zvýšeného, se zvýšeným a s vysokým požárním nebezpečím (*viz kapitola 3.1.1*). Začlenění provozovaných činností se prokazuje písemně podle § 28 vyhlášky o požární prevenci.

U činností bez zvýšeného požárního nebezpečí není jednoznačný požadavek, aby začlenění provedl OZO, nebo TPO a dále nevzniká požadavek, aby začlenění bylo dokladováno písemně. Orgán SPD v tomto případě akceptuje začlenění v podobě podání verbální informace o provozované činnosti [13].

Povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob vychází přímo ze zmíněného členění provozovaných činností. Platí zde přímá úměra – čím vyšší požární nebezpečí, tím více povinností pro provozovatele. V případě, kdy vyjde najevo, že se provozovatel špatně začlenil, orgán SPD na skutečnost poukáže a provozovanou činnost začlení správně. Z vlastní zkušenosti mohu konstatovat, že v začlenění provozovaných činností bývá nedostatek jen velmi zřídka. Pokud je nedostatek shledán, tak je to spíše z důvodu nedostatečného komplexního posouzení činností a staveb, ve kterých je činnost provozována.

V závislosti na provozované činnosti a charakteru porušení může HZS kraje uložit pokutu právnickým, nebo podnikajícím fyzickým osobám až do výše 1 000 000 Kč. V případě zrušení jednotky požární ochrany, nebo provozování činnosti bez schváleného DZP, nebo bez posouzení požárního nebezpečí, je horní sankce až 10 000 000 Kč [2].

Při stanovení výše pokuty může orgán SDP přihlídnout k polehčujícím okolnostem. Například je-li PHP přístupný, označený, ale revize je propadlá o měsíc, pravděpodobně nebude výše pokuty stejná jako v situaci, kdyby byla revize propadlá o rok. Stejně tak se může přihlídnout k polehčujícím okolnostem, je-li zjištěna ojedinělá závada, která se dá neprodleně odstranit na místě kontroly. Pokuty ukládá HZS kraje prostřednictvím právního oddělení a jsou příjmem státního rozpočtu [26].

V souvislosti s povinnostmi při provozování činností nedochází jenom k porušování předpisů týkající se požární ochrany, ale i k porušování, nebo

obcházení stávajícího právního rámce platného na území ČR. Příkladem obcházení právních předpisů při provozování činností je provoz ubytovacích služeb způsobem krátkodobého ubytování.

Krátkodobé ubytování

Fenoménem poslední doby, který se do ČR dostal je kalifornský start-upový projekt Airbnb. Tento byznys s krátkodobým ubytováním může mít vliv v konečném důsledku i na požární bezpečnost stavby. Platforma nabízí ubytování ve sdíleném pokoji, nebo samostatném bytě, který je situován ve většině případů v bytovém domě. Z hlediska požárních norem se jedná o bytové domy, které mají více jak tři obytné buňky a lze je zařadit do skupiny OB2 dle čl. 3.5 b) ČSN 73 0833. Bytové domy jsou navrženy a zkolaudovány pro osoby, které zde bydlí a předpokládá se, že znají prostory domu. Obyvatelé mají přehled o věcných prostředcích požární ochrany i o instalovaném PBZ. Problém může nastat, když je v takto zkolaudovaném bytovém domě vyčleněno více bytů ke krátkodobému ubytování, než k bydlení. V takové situaci můžeme říct, že bytový dům slouží k jiným účelům, než ke kterým byl zkolaudován. S mírnou nadsázkou řečeno – z bytového domu se stává hotel. Z hlediska ČSN 73 0833 by se měla posoudit možnost změny zařazení budovy z bytového domu OB2 na dům pro ubytování OB3 dle čl. 3.5 c). Zařazení do skupiny OB3 klade větší důraz na požární bezpečnost objektu. Předpokládá se, že lidé (hosté) pobývají v budově kratší dobu, tudíž prostory objektu neznají dokonale. Budova OB3 vyžaduje určitá specifika v technickém vybavení, např.: instalace NO na únikových cestách, vstupní dveře do jednotlivých obytných buněk musí být samouzavírací, jestliže má budova 3 a více NP, nutnost instalace více PHP apod. [18].

Zatím nemám informace, že by dotčená města přijímala nějaká opatření za účelem regulace služby, ale pevně věřím, že tomu bude dřív, než se stane nějaká mimořádná událost související s těmito „hotelobyty“.

Tragický příklad z nedávné doby, kdy povinnost provozovatele na úseku požární ochrany selhala, se stal v březnu 2018 na Sibiři v Ruské federaci. V nákupním centru pravděpodobně kvůli zkratu vznikl požár, který měl za následek 64 obětí. Hlavní důvod, proč je číslo tak vysoké je ten, že se oběti neměly jak dostat z objektu. Únikové východy byly uzamčené [33].

Dle některých zveřejněných podrobností v budově navíc nefungovaly poplašné a hasicí systémy [34].

3.3.1 Dokumentace požární ochrany

Dokumentace požární ochrany stanovuje podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností a prokazuje plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně. Právnícké a podnikající fyzické osoby, které provozují činnost se zvýšeným a vysokým požárním nebezpečím mají povinnost dokumentaci zpracovat. Dokumentaci požární ochrany se rozumí:

- dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím, nebo s vysokým požárním nebezpečím;
- posouzení požárního nebezpečí
- stanovení organizace zabezpečení požární ochrany;
- požární řád;
- požární poplachová směrnice;
- požární evakuační plán;
- DZP;
- řád ohlašovny požárů;

- tematický plán a časový rozvrh školení zaměstnanců a odborné přípravy preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany;
- požární kniha;
- dokumentace o činnosti a akceschopnosti jednotky požární ochrany, případně požární hlídky [2].

Z výše vyjmenované dokumentace je DZP klíčovým dokumentem potřebným pro rychlé a účinné zdolávání požárů, záchrany osob, zvířat a majetku. V objektech, ve kterých jsou složité podmínky pro zásah, kde se provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, nebo stanoví-li tak organizace zabezpečení požární ochrany. DZP nepostradatelným dokumentem pro zasahující jednotky, a proto by ji měli mít vždy k dispozici [2].

Z různých důvodů se může stát, že DZP při zásahu není k dispozici. Tento případ se stal 16. července 2019 při požáru zemědělských hal v obci Tursko (Středočeský kraj). Jednotky HZS se vydaly na místo zásahu pouze s jedinou informací, že v jedné z hal, která je v plamenech by měly být uskladněny baterie. Nakonec trvalo více jak 24 hodin, než byla provedena likvidace požáru. Celý požární zásah by byl mnohem efektivnější, kdyby byla k dispozici DZP, která by podle požárně technických charakteristik skladovaných látek určila místa, která lze či nelze hasit vodou. Dále by díky grafickému plánu objektu byla mnohem snazší orientace v místě zásahu i s ohledem na okolní budovy [29].

Podobný zásah, kdy nebyla k dispozici DZP, se stal 9. února 2019 v obci Bílina (Ústecký kraj). Jednotka HZS byla vyslána na výbuch a následný požár plynové kotelny. Při příjezdu na místo a následném hašení vodou bylo zjištěno, že jde o požár hořlavých kapalin na bázi oleje. Dále bylo zjištěno že se v prostoru hasebního zásahu nachází dvě olejové nádrže o objemu 2 500 l. Přestože se nejednalo o složitý zásah, který byl po cca půl hodině lokalizován, mohlo k tomu

dojít daleko dříve. Kdyby byla k dispozici DZP, rovnou by se počítalo s vhodným hasivem i s předpokládaným rizikem v podobě olejových nádrží [30].

Dokumentace vedená podle zvláštních předpisů

Součástí dokumentace požární ochrany je také dokumentace obsahující podmínky požární bezpečnosti, zpracovaná, schválená a vedená podle zvláštních předpisů, například:

- PBŘ;
- bezpečnostní dokumentace;
- bezpečnostní listy;
- rozhodnutí a stanoviska správních úřadů
- doklady prokazující dodržování technických podmínek a návodů vztahující se k požární bezpečnosti [2].

3.4 Hasičský záchranný sbor

Na začátek kapitoly považuji za velmi důležité zmínit zákon, od něhož se odvíjí plnění úkolů Hasičského záchranného sboru České republiky v oblasti požární ochrany. Jedná se o Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů (ústavní zákon). V základním ustanovení čl. 1 je uvedeno, že základní povinností státu je, mimo jiné, ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot. Dle ústavního zákona bezpečnost České republiky zajišťují: ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby [31].

Zákon č. 239/200 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (zákon o IZS) definuje základní složky IZS, kterými jsou: Hasičský

záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky [2].

Státní požární dozor

Přes výše jmenované zákony se plynule dostáváme k zákonu č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o HZS), kde je v úvodním ustanovení uvedeno, že HZS se podílí, společně s dalšími úkoly na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany. Za tímto účelem je zřízen státní požární dozor, který je definován v § 31 zákona o požární ochraně [2].

Státní požární dozor se vykonává:

- kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně;
- posuzováním PBŘ, nebo obdobného dokumentu, který je dostatečný pro posouzení požární bezpečnosti;
- ověřováním, zda byly dodrženy podmínky na základě schváleného PBŘ, nebo obdobného dokumentu;
- posuzováním a schvalováním zařízení dálkového přenosu dat;
- schvalováním posouzení požárního nebezpečí;
- zjišťováním příčin vzniku požáru;
- kontrolou akceschopnosti jednotek požární ochrany;
- ukládáním opatření k odstranění zjištěných nedostatků a kontrolou plnění těchto opatření [2].

Za účelem plnění výše stanovených úkolů požární ochrany se státní požární dozor rozděluje na komplementárně propojené sekce stavení prevence, kontrolní

činnosti a zjišťování příčin vzniku požárů, viz Obrázek 1. Zmíněné úkoly vykonává HZS kraje a v některých případech, podle § 32 zákona o požární ochraně, ministerstvo vnitra – Generální ředitelství HZS České republiky.

Obrázek 1 - Vzájemné vazby SPD [zdroj vlastní]

Hasičský záchranný sbor uplatňuje své požadavky, znalosti, doporučení, výtky i kontroly u všech životních etap stavby:

- Návrh – formou schvalování v rozsahu požárně bezpečnostního řešení, nebo obdobného dokumentu požární ochrany;
- Provoz – formou tematických, nebo komplexních požárních kontrol dodržování předpisů na úseku požární ochrany;
- Požár – včasnou lokalizací a likvidací požáru;
- Zjišťování příčin vzniku požáru – na základě ohledání místa požáru a sepsání obdobného vyjádření.

Vzhledem k tomu, že je praktická část práce převážně kontrolní činností, je následující kapitola věnována pouze tomuto odvětví SPD. Pro dodržení

předpokládaného rozsahu práce nebude detailněji specifikována oblast stavební prevence a zjišťování příčin vzniku požárů.

3.4.1 Kontrolní činnost

Pojem kontrolní činnost prováděná ve smyslu § 1 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb., je chápána jako výkon SPD ve formě kontrol. Kontroly vykonává HZS kraje v souladu s § 31 odst. 1 písm. a), g), h) a odst. 2 a § 35 písm. a) a c) zákona o požární ochraně a § 45 vyhlášky o požární prevenci. V bližším slova smyslu se jedná o:

- kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně;
- kontrolou akceschopnosti jednotek požární ochrany;
- kontrolou plnění opatření k odstranění zjištěných nedostatků [2, 4].

Kontroly dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně se vykonávají:

- u právnických osob a podnikajících fyzických osob;
- u ministerstev a jiných správních úřadů;
- u fyzických osob;
- a u obcí [2, 4].

Definice základních pojmů:

kontrolující – příslušník s odbornou způsobilostí,

kontrolní orgán – HZS kraje,

kontrolovaná osoba – kontrolovanými osobami mohou být právnické a podnikající fyzické osoby, ministerstva, správní úřady, fyzické osoby a obce, předmět kontroly – povinnosti, které budou kontrolovány, může být zaslán před

zahájením kontroly, nebo sdělen na místě při kontrole,
přizvaná osoba – fyzická osoba, která je na popud kontrolního orgánu přizvána pro účel kontroly, např. příslušník policie ČR,
povinná osoba – osoba, která disponuje informacemi či dokumenty, které jsou potřebné pro splnění účelu kontroly, např.: vedoucí prodejny, OZO,
úkon předcházející kontrole – potřebné shromáždění informací o kontrolované osobě, nebo subjektu za účelem vyhodnocení zda kontrolu zahájit,
zahájení kontroly – provedení prvního kontrolního úkonu, např.: zaslání oznámení o zahájení kontroly, nebo předložení průkazu kontrolujícího,
poslední kontrolní úkon – úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole, např.: vyhodnocení dodatečně zaslaných podkladů [4].

Způsob provedení kontroly od plánování až po poslední kontrolní úkon se metodicky opírá o kontrolní řád. Podrobná znalost kontrolního řádu je proto základním předpokladem pro správné aplikování všech práv a povinností kontrolního orgánu vůči kontrolované osobě.

Vedení spisu o kontrole, doručení protokolu i veškeré lhůty s tím spojené se řídí dle zákona 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (správní řád).

Příprava na kontrolu

Před samotným zahájením kontroly a stanovením předmětu kontroly je třeba se seznámit s činnostmi, které kontrolovaný subjekt provozuje. K nápomoci při získávání informací o kontrolovaném subjektu mohou být starší kontroly, které již byly na místě vykonány. HZS krajů využívá informační systém Ginis, ve kterém jsou vedeny jednak spisy o kontrolách, ale také vydaná stanoviska např. ke stavebním záměrům, rozhodnutí o schválení DZP, nebo posouzení požárního nebezpečí. Na základě dohledání čísel jednacích z informačního systému se dá z interního archívu HZS dohledat konkrétní PBR, nebo posouzení požárního

nebezpečí. V situaci, kdy dopředu předpokládáme, že kontrolovaný subjekt provozuje činnost se složitými podmínkami pro zásah (např. z důvodu provozování činností v administrativním objektu o 7 a více NP), je možné si dopředu prostudovat DZP, které mají hasiči k dispozici pro zásah. Všechny předem zjištěné informace o kontrolovaném subjektu jsou kontrolnímu orgánu jedině k dobru a dá se říct, že do jisté míry ví, co od kontroly očekávat. Součástí přípravy na kontrolu je stanovení předmětu kontroly. Předmět kontroly je vždy specifický pro každou kontrolu zvlášť, odvíjí se od druhu kontroly (tematická x komplexní) a předpokládané provozované činnosti z hlediska požárního nebezpečí. Není možné aplikovat stejný předmět kontroly např. na novinový stánek a výrobu chemikálií. Předmět kontroly může být zaslán společně s oznámením o zahájení kontroly, ale rozhodně to není povinností kontrolora.

Zahájení kontroly

Kontrola je úkonem zahajovaným z moci úřední, tedy na základě rozhodnutí kontrolního orgánu, zda kontrolu zahájit, případně kdy. Podmínkou je, aby kontrolující kontrolu zahájil pouze v době své služby. Občas se setkáváme s mimořádnými kontrolními akcemi, kdy jsou kontroly v součinnosti s PČR prováděny v pozdních večerních hodinách. V těchto situacích je služba vždy dopředu oficiálně prodloužena na základě interního nařízení HZS s dostatečnou časovou rezervou.

V souladu s § 5 kontrolního řádu se za zahájení kontroly považuje:

- předložení pověření ke kontrole kontrolované, nebo povinné osobě;
- doručení oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě společně s pověřením o kontrole kontrolujícího;

- provedení prvních kontrolních úkonů předcházejících předložení pověření ke kontrole kontrolované osobě, nebo povinné osobě [6].

Je-li kontrola zahájena bez přítomnosti kontrolované osoby, je povinností kontrolního orgánu zaslat neprodleně dodatečné oznámení o zahájení kontroly. Při zahájení kontroly je povinným osobám vždy sdělen předmět kontroly, dále je vhodné upřesnit ke kterým činnostem se bude kontrola vztahovat a ve kterých objektech, nebo pracovištích se předpokládá fyzické provedení kontroly [4].

Práva a povinnosti kontrolujícího

V souvislosti s provedením nezbytných kontrolních úkonů může kontrolující vstupovat nejen na všechny pozemky, do prostor a míst kontrolované osoby, ale také do objektů a jiných míst, které nepřímo souvisejí s kontrolovaným provozem za předpokladu, že je to potřebné pro vyhodnocení kontrolních bodů. Ovšem nesmí se jednat o vstup násilný. Vstup do výše zmíněných prostor může být proveden i bez vědomí kontrolované osoby.

Je-li kontrolovaná osoba přítomná kontrole, je její povinností vytvořit podmínky pro výkon kontroly a poskytovat potřebnou součinnost, jak je uvedeno v § 10 odst. 2 kontrolního řádu. Pod tímto si můžeme představit např. poskytnutí ochranného vybavení, nebo oblečení.

Kontrolující může pořizovat obrazové, nebo zvukové záznamy, a to i bez souhlasu kontrolované osoby. Dále může požadovat prokázání totožnosti od osob přítomných kontrole. Požadování podkladů a dokumentů vztahující se k předmětu kontroly je dalším a dá se říct základním oprávněním pro potřebné vyhodnocení předmětu kontroly. Může se jednat i o originální podklady, např. kolaudační rozhodnutí, úředně ověřené PBR, seznamy zaměstnanců atd. Zapůjčené doklady je povinností vrátit zpět kontrolované osobě, pokud pominou důvody jejich zajištění [4, 6].

Protokol o kontrole

V protokolu o kontrole se jednoznačným a srozumitelným textem uvádí veškerá kontrolní zjištění, všechny posouzené podklady a přesná místa fyzické prohlídky. Textové znění protokolu by mělo být zřetelné ve vztahu k jednotlivým kontrolním úkonům, aby nedávalo prostor o pochybnostech a možnostech vyložení si textu dvojnásobem. V případě neplnění povinností u konkrétních kontrolních bodů se uvádí přesná identifikace, z jakého důvodu není dosažen soulad s předpisy o požární ochraně. V protokolu o kontrole se uvádí pouze kontrolní zjištění, opatření se nestanovuje.

Dále se v protokolu uvádí, jakým způsobem a v jaký čas byla kontrola zahájena, stejně tak kdy byla kontrola ukončena. Kontrolní orgán má 30 dnů, ve zvláštních případech 60 dnů na vyhotovení protokolu. Počátek termínu se počítá od posledního kontrolního úkonu [4].

Jestliže kontrolující nestihne vyhotovit protokol ve stanovené lhůtě, nedochází ke vzniku ani zániku povinností v rámci kontroly, vzájemný vztah kontrolujícího vůči kontrolovanému se nijak nemění. Kontrolující může být pouze sankcionován v rámci pracovně právní roviny, mimo působnost kontrolního řádu [7].

Náležitosti protokolu o kontrole vychází z § 12 kontrolního řádu, dále je upravuje interní nařízení HZS a metodický návod generálního ředitelství HZS. V protokolu o kontrole by neměly chybět následující informace:

- název kontrolního orgánu;
- číslo jednací – vygenerované z informačního systému Ginis;
- počet listů, příloh;

- ustanovení právního předpisu, na základě kterého je vymezena pravomoc kontroly;
- údaje o kontrolované osobě;
- údaje o kontrolujícím – osobní evidenční číslo;
- povinná osoba a vztah ke kontrolované osobě – např. OZO, vedoucí prodejny;
- přizvaná osoba – důvod přizvání ke kontrole;
- předmět kontroly – povinnosti, které budou kontrolovány v paragrafovém znění;
- kontrolní zjištění;
- lhůta pro podání zprávy o odstranění nedostatků;
- poslední kontrolní úkon;
- poučení;
- datum a místo vyhotovení;
- podpis kontrolujícího, v případě kontrolní skupiny podpis kontrolujících;
- rozdělovník [5, 6].

Námítky a jejich vyřizování

Vůči konkrétnímu kontrolnímu zjištění mohou být podány námitky, které může podat pouze kontrolovaná osoba, nikoliv např. OZO, jenž se kontroly účastní jako osoba povinná. Námitky se podávají kontrolnímu orgánu pouze v písemné formě, tzn. poštou, elektroniky, nebo osobně. Námitky musí být konkrétní, zdůvodněné a přesně specifikované v čem je spatřována nesprávnost kontrolního zjištění. Za námitky se nepovažuje stížnost na průběh kontroly či chování kontrolujících. Nezdůvodněné námitky bez bližšího projednání s kontrolujícím jsou automaticky zamítnuty. Termín kdy kontrolovaná osoba může podat námitky je 15 dnů od doručení protokolu o kontrole. Den doručení

protokolu se do lhůty nepočítá.

Námítky vyřizuje kontrolující do 7 dnů od jejich doručení. V situaci, kdy bylo kontrolujících víc, je za vyřízení námitek zodpovědný vedoucí kontrolní skupiny. Pokud námítkám není vyhověno, je za vyřízení zodpovědný nadřízený kontrolujícího, a to v termínu do 30 dnů od jejich doručení [4, 6].

Doručování

Má-li kontrolovaný subjekt zřízenou datovou schránku, tak se přednostně využívá tento způsob zasílání. V případě, že subjekt nemá datovou schránku, tak se písemnosti zasílají doporučeně do vlastních rukou prostřednictvím poštovních služeb. Existují ještě další 2 způsoby doručení a to: doručení protokolu na místě, za předpokladu, že je listinná verze protokolu vyhotovena přímo na místě kontroly, nebo lze písemnost doručit osobním předáním. V obou případech musí kontrolovaná osoba potvrdit převzetí protokolu, včetně uvedení místa a času. Doručování písemností se řídí správním řádem, takže v momentě, kdy by kontrolovaná osoba odmítla protokol převzít, platí tzv. fikce doručení, to znamená, že *„písemnost se považuje za doručenou dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo.“* [17]

Z vlastních zkušeností mohu říct, že pro doručování písemností jsou nejčastěji využívány datové schránky. Zřejmě to vyplývá z faktu, že časté jsou kontroly právnických osob, pro které je zřízení datové schránky povinností ze zákona. Naopak doručení na místě, nebo osobní doručení správním orgánem je z mého pohledu, v kontrolní činnosti v rámci SPD, velmi málo využívané.

Ukončení kontroly

Kontrola je ukončena v momentě kdy:

- uplynula 15denní lhůta pro podání námitek, nebo

- kontrolované osobě byl doručen protokol o kontrole a vzdala se práva na podání námitek, nebo
- dnem kdy bylo doručeno vyřízení námitek, nebo
- dnem kdy byly námitky předány správnímu orgánu [6].

4 METODIKA

K vypracování praktické části práce bylo čerpáno z dostupných zdrojů odborné literatury, z interních podkladů HZS a na základě konzultací se zainteresovanými osobami z PO, kterými jsou autorizovaní technici nebo inženýři požární bezpečnosti staveb a dále OZO, případně TPO.

Praktická část práce byla prováděna z hlediska oprávněnosti pouze v pracovní době, která je pro dení příslušníky HZS pevně stanovena. Vezmeme-li fakt, že vedle plnění úkolů na úseku požární prevence, kterými jsou posuzování projektů z hlediska požární bezpečnosti, kolaudační řízení a další kontrolní úkoly stanovené harmonogramem oddělení, bylo poměrně časově náročné splnit navíc kontroly obchodních řetězců. Dále bylo třeba počítat s tím, že každá jednotlivá kontrola může od prvního kontrolního úkonu, až po poslední kontrolní úkon trvat i více jak jeden měsíc.

Vypracování praktické části diplomové práce se opírá o specifické postupy kontrolního orgánu HZS. Elementárním důvodem, proč v práci nejsou uvedeny reálné obchodní názvy kontrolovaných řetězců, je preventivní předcházení možného střetu s kontrolním řádem, kdy § 20 odst. 1 kontrolního řádu hovoří jasně:

„Kontrolující nebo přizvaná osoba má povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděla v souvislosti s kontrolou nebo s úkony předcházejícími kontrole, a nezneužívat takto získaných informací.“ [6]

Z výše zmíněného důvodu nejsou v práci uvedeny přesné adresy a v některých případech ani přesné ulice, aby se nedalo přesně identifikovat a lokalizovat kontrolovaný obchodní řetězec, či samotnou prodejnu. Možné porušení předpisů na úseku požární ochrany by mohlo vrhnout špatný „obraz“ na kontrolovaný

řetězec, což není cílem práce. Na druhou stranu získané informace zprostředkované mou osobou přímo ze „zákulisního“ prostředí prodejen z pozice kontrolního orgánu jsou natolik přesné, že je nelze nijak jinak objektivně nahradit.

Postup k dosažení výsledků

Jednotlivý postup pro dosažení požadovaných výsledků ve výzkumné části práce je strukturovaně shrnut do následujících bodů, které přehledně zobrazuje Obrázek 2.

Obrázek 2 - Proces kontroly [zdroj vlastní]

1. Lokalizace kontrolovaného subjektu

Tato fáze by se dala nazvat plánovací. Bylo zmapováno, v jakých částech Prahy 4, 11 a 12 se nachází kontrolovaný řetězec „A“ a kolik obchodů provozuje. Stejný postup byl zvolen pro kontrolovaný řetězec „B“ a „C“.

2. Zaslání Oznámení o zahájení kontroly

V momentě, kdy známe přesné lokace kontrolovaných řetězců A, B a C, je dalším postupem zjištění jejich identifikačních údajů o provozovatelích neboli kontrolovaných osobách. Kontrolované řetězce provozují 3 různé provozovatele, pro zaslání oznámení potřebujeme od každého provozovatele znát IČO, trvalou adresu a číslo datové schránky. Potřebné informace byly dohledány z Veřejného rejstříku a Sbírký listin dostupného z *justice.cz*. V momentě, kdy byla známa adresa provozovny a údaje o provozovateli, byl zaslán dokument „Oznámení o zahájení kontroly“ do datové schránky provozovatele. Oznámení bylo zasíláno vždy cca 3 týdny před samotnou kontrolou. V oznámení bylo vždy sděleno, aby kontrolovaná osoba zajistila povinnou osobu. Čas zahájení kontroly byl stanoven vždy od 9:00 hod.

3. Provedení kontroly

Samotná kontrola probíhala vždy dle předem připraveného harmonogramu a bylo postupováno v souladu s vytyčeným cílem, od prvního kontrolního bodu, který byl „údaje o kontrolované právnické osobě a doklady, dokumentace a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany (plná moc, výpis z obchodního rejstříku, kolaudační rozhodnutí, požárně bezpečnostní řešení)“ až po poslední kontrolní bod „označení rozvodných zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, uzávěru vody a jejich přístupnost“. Ve většině případů se kontroly účastnil vedoucí kontrolované prodejny a OZO.

4. Sepsání Protokolu o kontrole

Během samotné kontroly byly známy první nedostatky, které byly interpretovány povinným osobám. V některých případech, kdy na místě kontroly nebyl předložen některý z požadovaných dokladů, byl povinnou

osobou zaslán dodatečně do mailové schránky. Teprve až po vyhodnocení všech předložených či zasláných dokladů byl vyhotoven Protokol o kontrole.

5. Zaslání Protokolu o kontrole

Jakmile byl vyhotoven Protokol o kontrole, byl převeden do formátu PDF, elektronicky podepsán a zaslán opět datovou schránkou kontrolované osobě.

6. Zahájení správního řízení

V některých případech bylo přistoupeno k zahájení správního řízení z důvodu porušení povinností na úseku požární ochrany. V takovýchto případech byl sepsán návrh na udělení sankce z důvodu porušení zákona o požární ochraně. Samotný návrh s možnou výší sankce byl zaslán na právní oddělení HZS hl. m. Prahy.

Výše zmíněný postup od zaslání oznámení až po zaslání protokolu, v některých případech až po zahájení správního řízení, byl zopakován celkem 24x, tedy pro každou provozovnu zvlášť.

5 VÝSLEDKY

Praktická část práce je věnována podáním výsledků zjištěných při tematických požárních kontrolách. Prvním zjištěním, na základě zmapování Prahy 4, 11 a 12, bylo, že kontrolovaný řetězec A provozuje 16 prodejen, kontrolovaný řetězec B provozuje 4 prodejny a kontrolovaný řetězec C provozuje taktéž 4 prodejny.

Celkem bylo provedeno 24 tematických požárních kontrol. Rozsah každé jednotlivé požární kontroly se řídil dle předem připraveného předmětu kontroly, který obsahoval 20 kontrolních bodů. V celkovém součtu bylo vyhodnoceno 480 kontrolních bodů. Vzhledem k dodržení maximálního rozsahu práce jsou u jednotlivých kontrolovaných řetězců prezentovány pouze body, ve kterých bylo zjištěno porušení na úseku požární ochrany.

V situacích, kdy bylo shledáno PBZ nezpůsobilým plnit svoji funkci, bylo v některých případech stanoveno možné náhradní řešení, které by měl zajistit OZO do doby opětovného zprovoznění.

5.1 Kontrolovaný řetězec A

Kontrolovaný řetězec, který byl označen fiktivním písmenem „A“ provozuje 16 obchodů, jenž jsou dislokačně rozděleny:

- 11 prodejen v Praze 4;
- 3 prodejny v Praze 11;
- 2 prodejny v Praze 12.

Kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně provedené podle ustanovení § 26 odst. 2 písm. b), § 31 odst. 1 písm. a) a § 35 písm. a) a c) zákona o požární ochraně a § 45 odst. 1 vyhlášky č. 246/2001 Sb. vyhlášky

o požární prevenci, bylo z celkového počtu 16 kontrol 10 kontrol bez nedostatků a 6 kontrol bylo s nedostatky, viz. Tabulka 1.

Tabulka 1 - Přehled kontrolních zjištění řetězce A

Místo kontroly	Doklady	Dokumentace PO	PHP	PBZ	Únikové cesty	Hlavní uzávěry médií a ele.
Arkalycká	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Baranova	OK	OK	OK	OK	X	OK
Jihočeská	OK	X	OK	OK	X	OK
Hlavní	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Leopoldova	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Libušská	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Mariánova	X	X	OK	X	OK	OK
Na Pankráci	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Novodvorská	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Papírníková	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Sokolní nám.	OK	OK	OK	X	OK	OK
Roztylská	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Římská	OK	OK	OK	X	OK	OK
Štůrova	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Krejnická	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Zdislavova	X	OK	OK	X	OK	OK

5.1.1 Shledaná porušení

Prodejna Baranova

Jak je patrné z Tabulky 1, během kontroly plnění povinností stanovených zákonem o požární ochraně, byl shledán nedostatek týkající se únikových cest. Komunikační prostor (východ v 1. NP ze zázemí na rampu), který je součástí únikové cesty, nebyl v době kontroly volně průchodný. Dveře při výstupu na rampu byly v době kontroly uzamčeny viz. Obrázek 3. Dle informací zaměstnanců je únikový východ uzamčen z důvodů častých krádeží (v blízkosti rampy je častý výskyt osob bez domova). Dle předloženého PBR je tento únikový východ určen primárně pro zaměstnance skladu a dalších prostor zázemí prodejny.

Obrázek 3 – uzamčený únikový východ [zdroj vlastní]

Tímto jednáním bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. b) vyhlášky o požární prevenci.

Náhradní opatření

Únikový východ byl zamykán primárně z důvodu zamezení přístupu nepovolaných osob. Pro zamezení přístupu těchto osob není nic jednoduššího než doporučení výměny kliky z venkovní strany dveří za kouli. Náhradní opatření umožní mít únikový východ stále odemčený pro případ evakuace a zároveň díky osazení koule z venkovní strany dveří je eliminováno riziko vniku nepovolaných osob.

Prodejna Jihočeská

Při kontrole dodržování povinností na úseku PO v prodejně Jihočeská byly zjištěny 2 nedostatky. První nedostatek se týkal dokumentace PO, druhý nedostatek se týkal opět únikových cest, stejně jako v případě kontroly v prodejně Baranova. Kontrola v prodejně Jihočeská byla specifická tím, že pro vyhodnocení kontrolního bodu týkajícího se DZP byl přizván velitel stanice z příslušného hasebního obvodu.

V době kontroly byla předložena DZP vedená formou operativní karty, jejíž textovou i grafickou část zpracovala OZO v srpnu 2016. DZP po obsahové stránce neodpovídala aktuálnímu stavu podle § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně s přihlédnutím k § 34 odst. 4 písm. b) a § 40 vyhlášky o požární prevenci tím, že vyznačení zdrojů vody pro hašení požárů neodpovídalo zjištěným skutečnostem při fyzické prohlídce. Vnější odběrné místo požární vody se nenacházelo v místě uvedeném dle grafické části DZP.

Tím bylo porušeno § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 34 odst. 4 písm. b) a § 40 vyhlášky o požární prevenci.

Dále bylo v době kontroly sděleno doporučení pro zásady rychlého a účinného zdolávání požárů a záchrany osob, zvířat a majetku, jednoznačně doplnit a upřesnit údaje v obsahu DZP týkající se označení hlavních uzávěrů médií

(voda, elektro), které byly v grafické části DZP vyznačeny nevýrazně. Další doporučení od velitele stanice se týkalo doplnění informací týkající se UPS, kdy v operativní kartě DZP chybělo, k čemu UPS slouží a jaká PBZ napájí.

Druhé porušení povinností na úseku požární ochrany se týkalo únikového východu nacházejícího se poblíž pekárny. V době kontroly byly dveře na únikové cestě uzamčené a zastavěné regálem a přepravkami s pečivem, viz Obrázek 4.

Obrázek 4 - uzamčený a zastavěný únikový východ [zdroj vlastní]

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. b) vyhlášky o požární prevenci.

Náhradní opatření

Vedení prodejny se snažilo omezit užívání východu z důvodu možného opuštění prodejny bez placení, a tak uzamčení dveří byl zřejmě nejefektivnější způsob. V tomto případě je vhodné použít autonomní zabezpečovací systém. Systém se

skládá ze tří částí:

1. magnetický detektor otevření dveří;
2. inteligentní smart tablo;
3. vnitřní siréna s akustickým signálem a zábleskovým majákem.

V momentě, kdy se dveře otevřou tak se vzájemný magnetický kontakt obou částí detektoru oddálí, což inteligentní smart tablo vyhodnotí jako důvod ke spuštění vnitřní sirény. Siréna následně zalarmuje ostrahu prodejny. Pro cílené využití východu jen v případě evakuace navrhuji doplnit na dveře bezpečnostní značení s nápisem „únikový východ použit jen v případě požáru“. Podrobný popis s návrhem zabezpečovacího systému je uveden v Příloze 4.

Prodejna Mariánova

V prodejně Mariánova byly shledány 3 nedostatky týkající se plnění povinností na úseku požární ochrany.

První nedostatek se týkal dokladové části kontroly, kdy v době kontroly nebyl předložen doklad vztahující se k zabezpečení požární ochrany objektu Mariánova (např. kolaudační rozhodnutí, kolaudační souhlas, nebo jiná obdobná dokumentace, kterou byla stavba uvedena do provozu) prokazující, že objekt byl v době kontroly užíván k účelu, ke kterému byla stavba povolena ve smyslu stavebního zákona.

Bez výše zmíněného dokladu nebylo prokazatelné, že kontrolovaný řetězec A provozuje činnost v prostorách, které jsou k tomu účelu řádně zkolaudovány, čímž bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o požární ochraně.

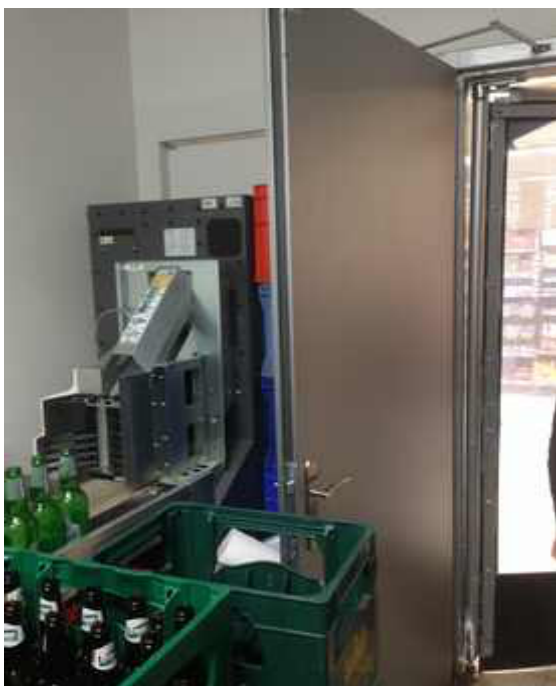
Dále byl při kontrole předložen záznam v požární knize o tom, že byla provedena preventivní požární prohlídka. Záznam prokazoval provedení pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně. Dle záznamů v požární knize se preventivní požární prohlídky provádí v intervalu 2 x rok,

což je v souladu dle § 13 odst. 1 písm. b) vyhlášky o požární prevenci. Z preventivní požární prohlídky je veden také samostatný zápis, ve kterém jsou uvedena veškerá kontrolní zjištění.

Dle předloženého záznamu byla při preventivní prohlídce zjištěna tato závada: „chybí kolaudační rozhodnutí“. Při kontrole bylo zjištěno, že závada nebyla odstraněna, což bylo potvrzeno i povinnou osobou.

Tím, že provozovatel neodstranil výše zmíněnou závadu uvedenou v preventivní požární prohlídce, byla porušena povinnost § 5 odst. 1 písm. e) zákona o požární ochraně.

Třetí porušení zákona bylo zjištěno při fyzické prohlídce objektu, kdy v době kontroly bylo zjištěno, že otevření křídel požárních dveří zajišťují magnety. Při vyhlášení poplachu by měly magnety uvolnit požární dveře a ty by se pak pomocí samozavírače měly uzavřít. V tomto případě uzavření dveří zabraňovaly přepravky piv, které byly naskládány před dveřmi, viz Obrázek 5 a Obrázek 6.

Obrázek 5 - Blokace požárních uzávěrů
[zdroj vlastní]

Obrázek 6 - Boční pohled, blokace
požárních uzávěrů [zdroj vlastní]

Z výše zachycených obrázků lze usuzovat, že křídla požární dveří při uvolnění magnetů zůstanou v otevřené poloze delší dobu, než je nezbytně nutné, přestože jsou vybaveny samozavíračem.

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 4 odst. 2 vyhlášky č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky dveří.

Náhradní opatření

Aby se předešlo výše uvedenému porušení, navrhuji úpravu přílohy požárního řádu. V příloze požárního řádu jsou vždy uvedeny pokyny pro činnost preventivní požární hlídky, stanovení úkolů jednotlivých zaměstnanců zařazených do požárních hlídek včetně jmenného seznamu, aj. Pro tento případ navrhuji proškolit jednotlivé vedoucí požárních hlídek každé směny, aby minimálně 3x za směnu zkontrolovali, zda nedochází k blokaci požárních

uzávěrů. Do přílohy požárního řádu bude v pokynech nově uvedeno: „Vedoucí preventivních požárních hlídek zodpovídají za to, aby nedocházelo k blokadě a následnému znemožnění uzavření požárního uzávěru nacházejícího se při vstupu z prodejny do zázemí tím, že prostor v okolí dveřních křídel budou min. 3x denně kontrolovat.“ Dále poblíž dveřních křídel navrhuji umístit bezpečnostní značku „Neblokovat dveřní křídla“.

Prodejna Sokolní náměstí

Během fyzické prohlídky bylo zjištěno, že v objektu je instalována EPS s typovým označením MHU 109. Dle předloženého PBŘ by měla být ústředna EPS umístěna v místnosti se stálou službou, nicméně bylo zjištěno, že ústředna EPS je v kanceláři vedoucí, kde není zajištěna stálá 24hodinová služba. Dle sdělení povinných osob je EPS napojena na PCO bezpečnostní agentury. Toto provedení bylo v rozporu s předloženým PBŘ.

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 30 odst. 1 vyhlášky č. 23/2008 Sb. o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb.

Prodejna Římská

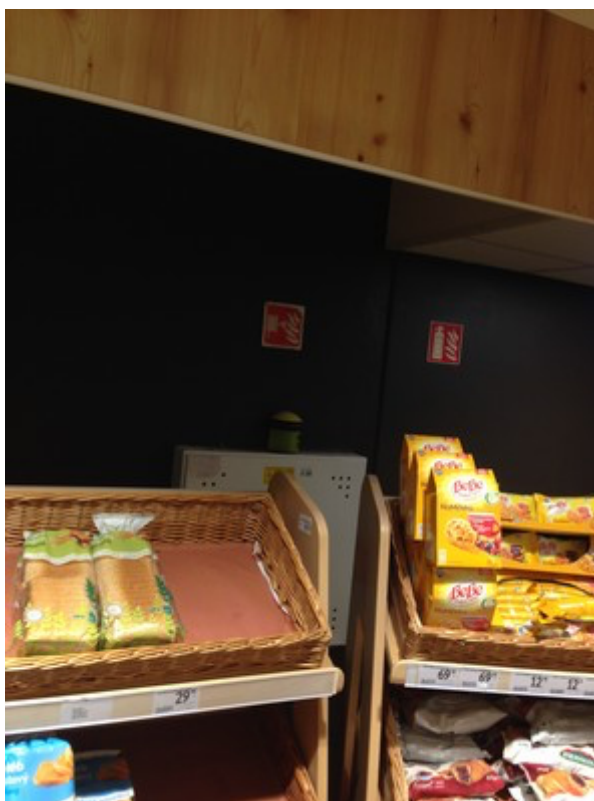
Nedostatek ve výše zmíněné prodejně se týkal PBZ, kdy při kontrole byl předložen doklad o kontrole provozuschopnosti 50 ks NO (na prodejní ploše 32 ks NO, v zázemí 18 ks NO). Při kontrole byla zjištěna závada: „Neoznačená svítidla (číslování)“, „Nelze přesně identifikovat neprovozuschopná svítidla, popř. zaznamenávat informace o údržbě jednotlivých svítidel.“

Tím, že nebyl předložen doklad o údržbě, nebo opravě NO, který by prokazoval odstranění závady, bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 7 odst. 3 vyhlášky o požární prevenci.

Prodejna Zdislavova

V prodejně Zdislavova byly při fyzické prohlídce zjištěny celkem 4 nedostatky.

První dva nedostatky byly zjištěny na volné prodejní ploše poblíž pekárny. Na první pohled nebylo vůbec patrné, že by se měl v dotčených místech nacházet hydrant a PHP, naznačovalo to pouze příslušné požární značení. Při bližší kontrole bylo zjištěno, že regál s pečivem znemožňuje jednak včasné zpozorování hydrantu a PHP a hlavně jejich použitelnost a trvalý přístup viz Obrázek 7.

Obrázek 7 - Zastavěný přístup k nástěnnému hydrantu [zdroj vlastní]

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 3 odst. 2, § 11 odst. 2 písm. e) vyhlášky o požární prevenci.

Třetí nedostatek se týkal požárních dveří oddělující požární úsek zázemí od volné prodejní plochy. Viditelně poškozené dveře nedovíraly, tím pádem dveřní křídlo zůstalo v otevřené poloze delší dobu, než je nezbytně nutné, přestože bylo vybaveno samozavíračem. Poškození dveří i jeho nefunkčnost je zřetelná z Obrázku 8.

Obrázek 8 - Poškozený požární uzávěr [zdroj vlastní]

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 4 odst. 2 vyhlášky č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří.

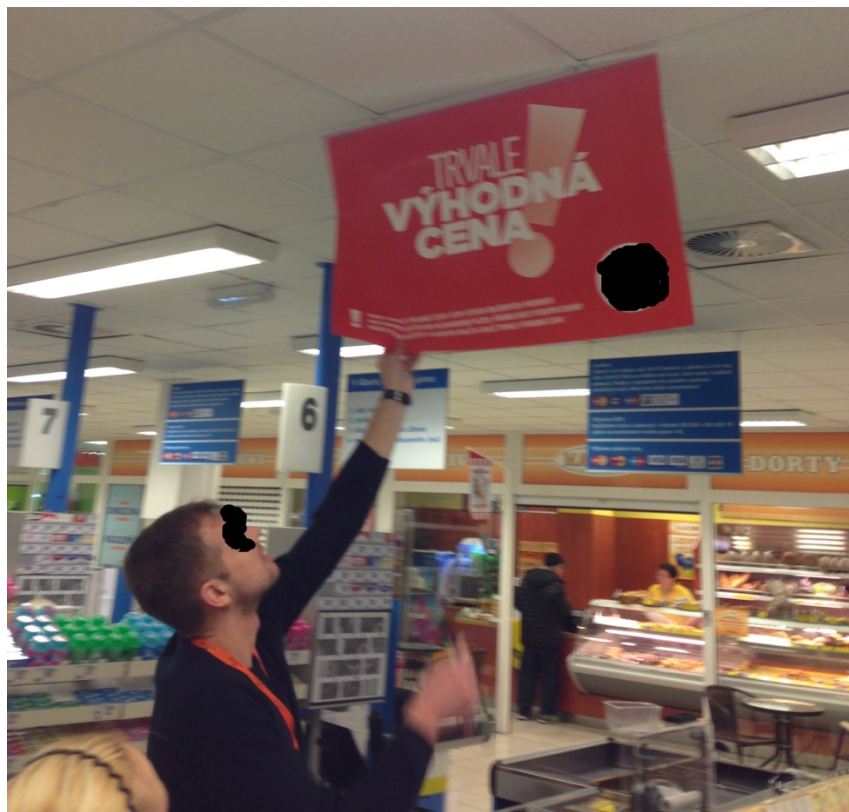
Náhradní opatření

Do doby, než bude požární uzávěr opraven, navrhuji poblíž dveří umístit univerzální práškový PHP 6 kg., který je určen pro třídy požárů A, B, C (hoření pevných materiálů, kapalin a plynů). PHP bude zakoupen nový a před instalací

bude zajištěna kontrola provozuschopnosti. Bude umístěn na zdi, přičemž rukojeť hasicího přístroje by neměla být výš než 1,5 m nad podlahou v souladu s § 3 odst. 4 vyhlášky o požární prevenci.

Poslední nedostatek byl zjištěn v reklamních banerech zavěšených v podhledových konstrukcích. Jelikož byla prodejna hodnocena jako shromažďovací prostor, nelze v těchto prostorech užít v podhledových konstrukcích materiály, které při požáru odpadávají, nebo odkapávají. Povinnost upravuje ČSN 73 0831 – Požární bezpečnost staveb – Shromažďovací prostory, dle které byla prodejna hodnocena v předloženém PBŘ. Atest na reklamní banery v době kontroly nebyl předložen, absenci atestu potvrdil i vedoucí prodejny. Na Obrázku 9 je zachycen jeden z reklamních banerů.

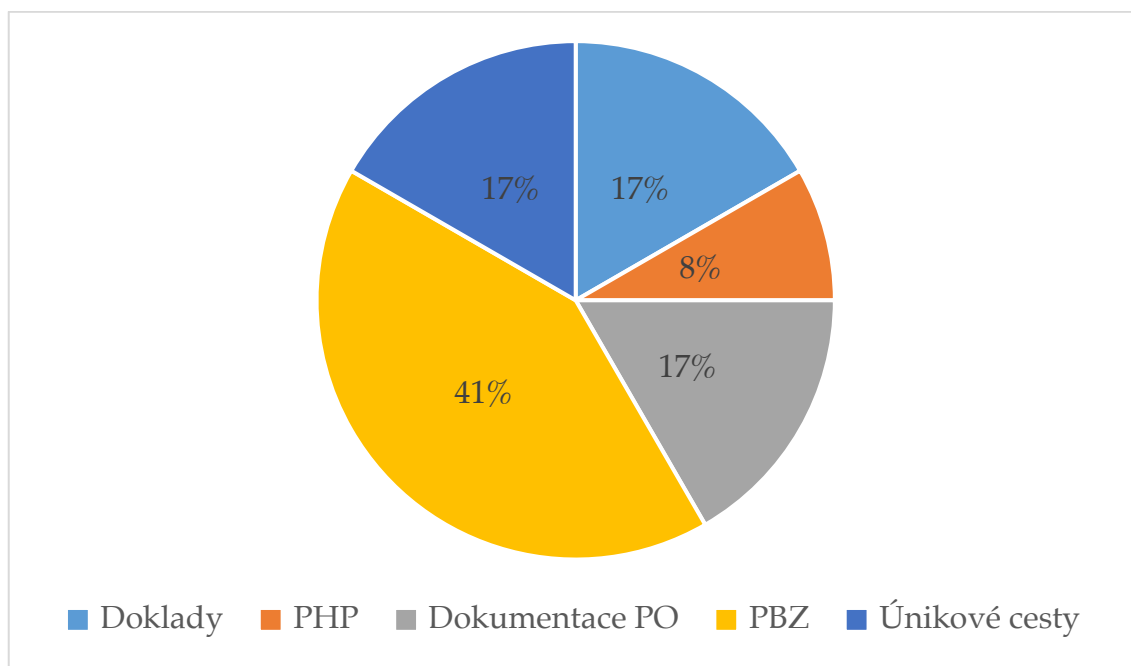
Obrázek 9 - Neatestované reklamní banery [zdroj vlastní]

Tím, že nebyl předložen doklad prokazující atestaci reklamního baneru, bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o požární ochraně.

Po domluvě byly reklamní banery odstraněny z prodejny. Nově budou instalovány banery pouze s platným certifikátem prokazující vlastnosti materiálu při hoření.

5.1.2 Vyhodnocení

V kontrolovaném řetězci A bylo provedeno celkem 16 tematických požárních kontrol, celkem 10 kontrol bylo bez nedostatků, to je 62 % a 6 kontrol s nedostatky, což je zbylých 38 %. Podrobnější zobrazení nedostatků je na Obrázku 10.

Obrázek 10 - Přehled nedostatků zjištěných při kontrolách řetězce A

Nejčastější nedostatky se týkaly PBZ a to ve 5 případech, kdy PBZ nebylo připraveno k okamžitému použití, neplnilo svou funkci, nebo nebyly odstraněny závady při preventivní prohlídce. Další nedostatky se týkaly únikových cest, kdy by v případě evakuace nebylo umožněno opustit objekt. Zmíněné porušení se objevilo ve dvou případech, stejně jako nedostatky týkající se dokumentace PO a dokladové části. V jednom případě byl shledán nedostatek týkající se PHP.

PBZ, které se nacházely v prodejnách kontrolovaného řetězce A, jsou přehledně zobrazeny v Tabulce 2. Z tabulky je patrné, že ve všech kontrolovaných prodejnách byly osazeny vnitřní nástěnné hydranty a NO.

Tabulka 2 - Přehled PBZ řetězce A

Druh PBZ	Prodejny
Vnitřní nástěnné hydranty	16
NO	16
Požární dveře	14
Požární ucpávky	10
Požární klapky	8
EPS	6
Zařízení pro odvod tepla a kouře	4
Náhradní zdroj	4
Evakuační rozhlas	3
Samočinné odvětrávací zařízení	2
Požární roleta	2
Samočinné hasicí zařízení	1

Dále byla sledována maximální obsazenost osob na prodejní ploše. Z provedených kontrol bylo zjištěno, že prodejna, která byla projekčně navržena jako nejmenší, měla kapacitu 189 osob na prodejní ploše. Naopak největší prodejna byla projekčně navržena pro 1392 osob. Maximální obsazenost ostatních prodejen se pohybovala v průměru 265 osob.

5.2 Kontrolovaný řetězec B

Druhý kontrolovaný řetězec, který byl pro potřeby analyzování kontrolních zjištění označen fiktivním písmenem „B“, provozuje činnost ve stavebních obchodech, které jsou dislokačně rozděleny na 2 prodejny v Praze 4 a 2 prodejny v Praze 11. V těchto prodejnách byly provedeny tematické požární kontroly cíleně zaměřené na dokladovou část, dokumentaci PO, PHP, únikové cesty a hlavní uzávěry médií, kterými jsou voda, plyn a hlavní vypínače elektrické energie, často označeny jako total stop. Přehled míst, kde byly kontroly provedeny a v jaké z kontrolovaných odvětví byly zjištěny nedostatky, zobrazuje Tabulka 3.

Tabulka 3 - Přehled kontrolních zjištění řetězce B

Místo kontroly	Doklady	Dokumentace PO	PHP	PBZ	Únikové cesty	Hlavní uzávěry médií a ele.
Olbraktova	OK	OK	X	X	OK	OK
Lopatovská	OK	OK	OK	X	OK	OK
V Štíhlách	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Vojtěškova	OK	OK	OK	X	OK	OK

Z výše uvedené Tabulky 3 vyplývá, že ze 4 kontrolovaných prodejen byla pouze jedna prodejna bez nedostatků. Podrobněji rozepsaná kontrolní zjištění jsou uvedena v následující podkapitole.

5.2.1 Shledaná porušení

Prodejna Olbraktova

Při tematické požární kontrole, která byla provedena v prodejně Olbraktova kontrolovaného řetězce B, byly zjištěny 2 nedostatky.

První nedostatek byl zjištěn při fyzické prohlídce objektu, kdy byly kontrolovány PHP. Dle předloženého PBR se mělo v prodejně vyskytovat celkem 13 PHP. Namátkovou kontrolou, zaměřenou na zázemí pro zaměstnance a volnou prodejní plochu, bylo zkontrolováno 5 PHP. V době kontroly byly 4 PHP označené, opatřené štítkem a plombou spouštěcí armatury a umožňovaly snadné a rychlé použití.

Jeden PHP, umístěný ve skladu u vrat u východu, nebyl v době kontroly zabezpečen proti pádu.

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 3 odst. 4 vyhlášky o požární prevenci.

Druhý nedostatek byl také zjištěn při fyzické prohlídce objektu, konkrétně skladu, kde bylo zjištěno, že tlačítkový hlásič EPS byl v době kontroly zastaven regálovou konstrukcí a znemožňoval tak včasné použití v případě požáru, viz Obrázek 11.

Obrázek 11 - Zastavěný přístup k tlačítkovému hlásiči EPS [zdroj vlastní]

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně.

Náhradní opatření

Po domluvě s vedením prodejny byl regál přestavěn tak, aby bylo tlačítko EPS viditelné a snadno dostupné.

Prodejna Lopatovská a Vojtěšková

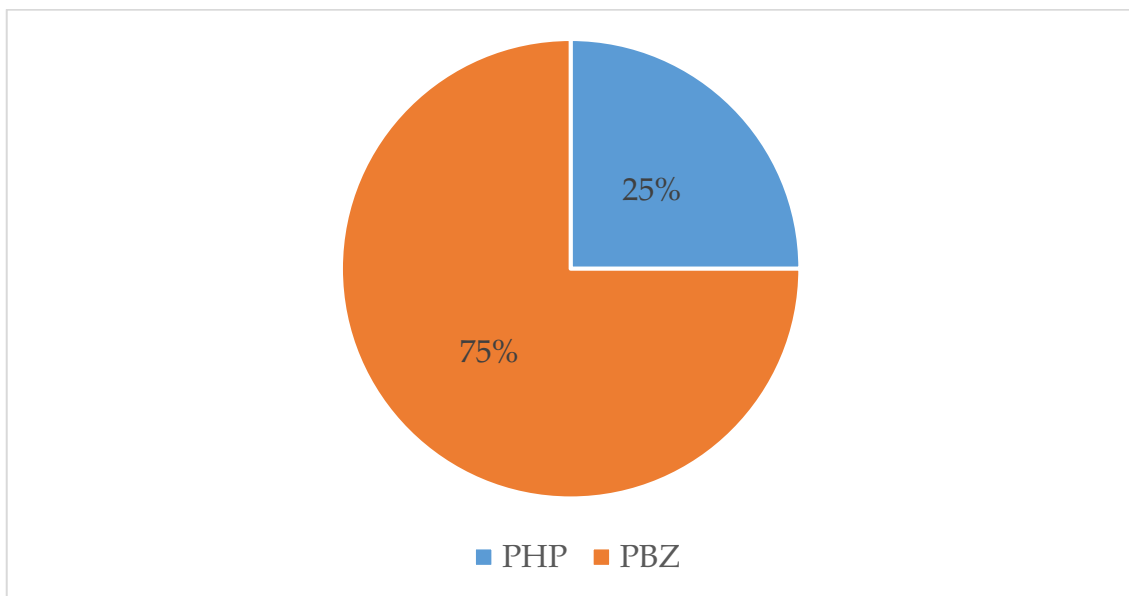
Ve výše zmíněných prodejnách byl zjištěn shodný nedostatek týkající se provozuschopnosti zařízení dálkového přenosu dat. Dle sdělení vedoucího oddělení BOZP kontrolovaného řetězce, jsou všechny prodejny napojeny na PCO bezpečnostní agentury, nebo na PCO příslušného HZS kraje.

Provozní schopnost zařízení pro dálkový přenos nebyla prokázána dokladem o kontrole provozuschopnosti, jak je uvedeno v § 7 odst. 3 vyhlášky o požární prevenci. Uvedené požárně bezpečnostní zařízení tak nebylo v době požární kontroly udržováno v provozuschopném stavu, protože jeho provozuschopnost je podmíněna prováděním kontrol provozuschopnosti ve stanovených lhůtách podle § 7 odst. 4. vyhlášky o požární prevenci a jejich prokázáním předepsanými doklady.

Tím byla porušena povinnost § 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 7 odst. 3 vyhlášky o požární prevenci.

5.2.2 Vyhodnocení

V kontrolovaném řetězci B byly provedeny 4 tematické požární kontroly. U třech kontrol byly zjištěny nedostatky, jedna kontrola byla bez zjištěných nedostatků.

Obrázek 12 - Přehled nedostatků zjištěných při kontrolách řetězce B

Jak vyplývá z Obrázku 12, většina nedostatků se týkala PBZ, kdy ve dvou případech nebyla provedena kontrola provozuschopnosti dálkového přenosu

dat, a v jednom případě byl zaskládán tlačítkový hlásič EPS. Nedostatek týkající se PHP, kdy nebyl zabezpečen proti pádu, lze hodnotit jako méně závažný z hlediska požární ochrany.

V prodejnách kontrolovaného řetězce B se nacházely níže uvedené PBZ, které jsou uvedeny v Tabulce 4. Z tabulky je patrné, že každá kontrolovaná prodejna byla vybavena vnitřními nástěnnými hydranty, NO, požárními dveřmi, ucpávkami i EPS.

Tabulka 4 - Přehled PBZ řetězce B

Druh PBZ	Prodejny
Vnitřní nástěnné hydranty	4
NO	4
Požární dveře	4
Požární ucpávky	4
EPS	4
Samočinné odvětrávací zařízení	3
Požární klapky	1

Dále byly zjištěny následující informace:

- průměrná maximální projektovaná obsazenost je 334 osob na prodejní ploše;
- průměrná prodejní plocha činí 1 122 m².

5.3 Kontrolovaný řetězec C

Stejně jako u kontrolovaného řetězce A a B, tak i u kontrolovaného řetězce C byly tematické požární kontroly zaměřeny na předem vytipované oblasti, které byly pro potřeby vyhodnocovací tabulky rozděleny do šesti hlavních bodů, viz Tabulka 5.

Při zmapování dotčeného území bylo zjištěno, že kontrolovaný řetězec C provozuje 4 prodejny, které jsou dislokačně rozdělené na 3 prodejny v Praze 4 a pouze jednu prodejnu v Praze 11. V Praze 12 v době mapování situace nebyla zjištěna žádná prodejna výše zmíněného kontrolovaného řetězce.

Tabulka 5 - Přehled kontrolních zjištění řetězce C

Místo kontroly	Doklady	Dokumentace PO	PHP	PBZ	Únikové cesty	Hlavní uzávěry médií a ele.
Mendělevova	OK	OK	OK	X	OK	OK
Nuselská	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Rovnické nám.	OK	X	OK	OK	X	OK
Táborská	OK	OK	OK	OK	OK	OK

5.3.1 Shledaná porušení

Jak je patrné z Tabulky 5, tak ze 4 provedených kontrol byly 2 kontroly bez nedostatků a 2 kontroly s nedostatků. Přesnější rozepsání konkrétního porušení je rozvedeno v následujícím textu.

Prodejna Mendělevova

V této prodejně, s prodejní plochou 268 m², kde pracuje 14 zaměstnanců, byl zjištěn nedostatek, který se týkal provozuschopnosti EPS. Jak je uvedeno v § 8 vyhlášky o požární prevenci, provozovatel je povinen provádět roční kontroly provozuschopnosti EPS, půlroční zkoušky samočinných hlásičů a zařízení, které EPS ovládá a v poslední řadě měsíční zkoušky ústředny a doplňujících zařízení. Právě kontrola měsíčních zkoušek a doplňujících zařízení EPS nebyla prokázána dokladem, jak je uvedeno v § 8 odst. 1 písm. a) vyhlášky o požární prevenci. Neprovádění kontrol potvrdila i povinná osoba – OZO. Uvedené PBZ tak nebylo v době požární kontroly udržováno v provozuschopném stavu, protože jeho provozuschopnost je podmíněna prováděním měsíčních zkoušek ústředny EPS a doplňujících zařízení ve stanovených lhůtách podle § 8 odst. 1 písm. a) vyhlášky o požární prevenci a jejich prokázáním předepsanými doklady.

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 8 odst. 1 písm. a) vyhlášky o požární prevenci.

Prodejna Rovnické náměstí

Jak je patrné z Tabulky 5, ve výše zmíněné prodejně byly zjištěny nedostatky týkající se dokumentace PO a únikových cest. V dokumentaci PO byly zjištěny 4 nedostatky, 1 nedostatek se týkal únikových cest.

1) Začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím

V době kontroly bylo předloženo začlenění provozovaných činností se zvýšeným požárním nebezpečím, které zpracoval OZO z nejmenované společnosti. Dle předložené dokumentace jsou činnosti v prodejně začleněny do kategorie se zvýšeným požárním nebezpečím podle § 4 odst. 2 písm. h) zákona o požární ochraně – „činnosti ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob a ve stavbách pro

obchod, ve stavbách ubytovacích zařízení a ve stavbách, které jsou na základě kolelaudačního rozhodnutí určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace“ [2].

Na základě zjištění při fyzické prohlídce a dle sdělení povinných osob bylo zjištěno, že v ostatních částech objektu je provoz pečovatelské služby a vyskytují se zde osoby se sníženou schopností pohybu a orientace.

Vzhledem k tomu, že je prodejna ve stavbě, jejíž větší část je určena pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, považuje se tato činnost za činnost se zvýšeným požárním nebezpečím, u které nejsou běžné podmínky pro zásah dle § 4 odst. 2 písm. j) zákona o požární ochraně, v návaznosti na § 18 písm. f) vyhlášky o požární prevenci, což nebylo v začlenění zohledněno ani uvedeno.

Tím bylo porušeno ustanovení dle § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 28 písm. b) a c) vyhlášky o požární prevenci.

2) Požární řád

V době kontroly byl předložen požární řád pro prodejní plochu a sklad. Předložený požární řád odpovídal svým obsahem ustanovením § 31 odst. 2 a § 40 vyhlášky o požární prevenci a byl zveřejněn na viditelných a přístupných místech v kontrolované prodejně.

Přílohou požárního řádu by měly být pokyny pro činnost preventivní požární hlídky a přehled o umístění výstražných a bezpečnostních značek, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, jak je uvedeno v § 30 odst. 3 vyhlášky o požární prevenci.

V době kontroly nebyly předloženy pokyny pro činnost preventivní požární hlídky, která je pro prodejnu zřízena.

Tím bylo porušeno ustanovení dle § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 31 odst. 3 vyhlášky o požární prevenci.

3) Požární evakuační plán

V době kontroly byl požární evakuační plán, který neodpovídal svým obsahem ustanovením § 33 odst. 2 tím, že neobsahoval grafické znázornění směru únikových cest v jednotlivých podlažích (1. NP a 1. PP) z kontrolované prodejny.

Tím bylo porušeno ustanovení dle § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 33 odst. 2 písm. f) zákona o požární ochraně.

4) DZP

Tím, že v dokumentu začlenění provozovaných činností nebyly zohledněny složité podmínky pro zásah podle § 18 písm. f) vyhlášky o požární prevenci, bylo mylně osobou odborně způsobilou myšleno, že prodejna nemá povinnost zpracovat DZP, což se v době kontroly ukázalo jako nedostatečné.

Tím bylo porušeno ustanovení dle § 6b a § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 34 odst. 2 vyhlášky o požární prevenci.

5) Trvale volně průchodné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest

Při fyzické prohlídce prodejny bylo zjištěno že komunikační prostor (východ z 1. PP do společné chodby objektu), který je součástí únikové cesty, nebyl v době kontroly volně průchodný. Dveře byly v době kontroly uzamčeny, čímž nebyl zajištěn volně průchodný komunikační prostor. Fakt, že únikové dveře nesměly být zamknuté, potvrzuje i PBŘ, které bylo v době kontroly předloženo, kde bylo

uvedeno, že dveře musí v případě ohrožení umožnit otevření ručně bez jakýchkoliv nástrojů.

Obrázek 13 – Uzamčený únikový východ z prodejny [zdroj vlastní]

Tím bylo porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. b) vyhlášky o požární prevenci.

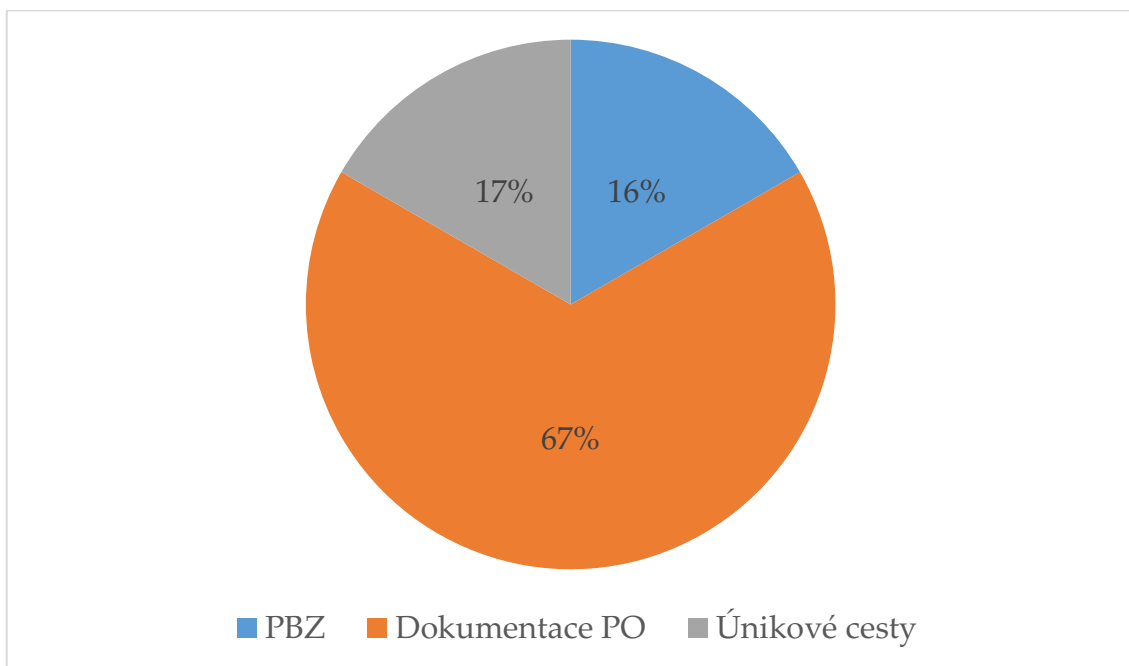
Náhradní opatření

Dle sdělení povinných osob se únikový východ zamykal z důvodu zamezení vniku nepovolaných osob do zázemí prodejny. Jako náhradní opatření stanovují osazení neotočné koule na vnější stranu dveří. Toto jednoduché, finančně

nenáročné a snadno instalovatelné řešení umožní mít únikový východ volně průchodný v případě evakuace a zároveň se díky neotočné kouli zamezí vstupu nezvaných hostů do zázemí prodejny.

5.3.2 Vyhodnocení

V kontrolovaném řetězci C byly provedeny 4 tematické požární kontroly, z nichž 2 kontroly byly bez zjištěných nedostatků a 2 kontroly s nedostatky. U první kontroly s nedostatky byl zjištěn nedostatek týkající se EPS. U druhé kontroly s nedostatky bylo zjištěno porušení v dokumentaci PO ve 4 případech, v jednom případě byl zjištěn nedostatek týkající se únikových cest, viz Obrázek 14.

Obrázek 14 - Přehled nedostatků zjištěných při kontrolách řetězce C

Dále, Tabulka 6 zobrazuje veškeré PBZ, které kontrolovaný řetězec C měl v době kontroly instalované v prodejnách. Jak je z tabulky patrné, tak ve všech prodejnách se nacházely vnitřní nástěnné hydranty a NO.

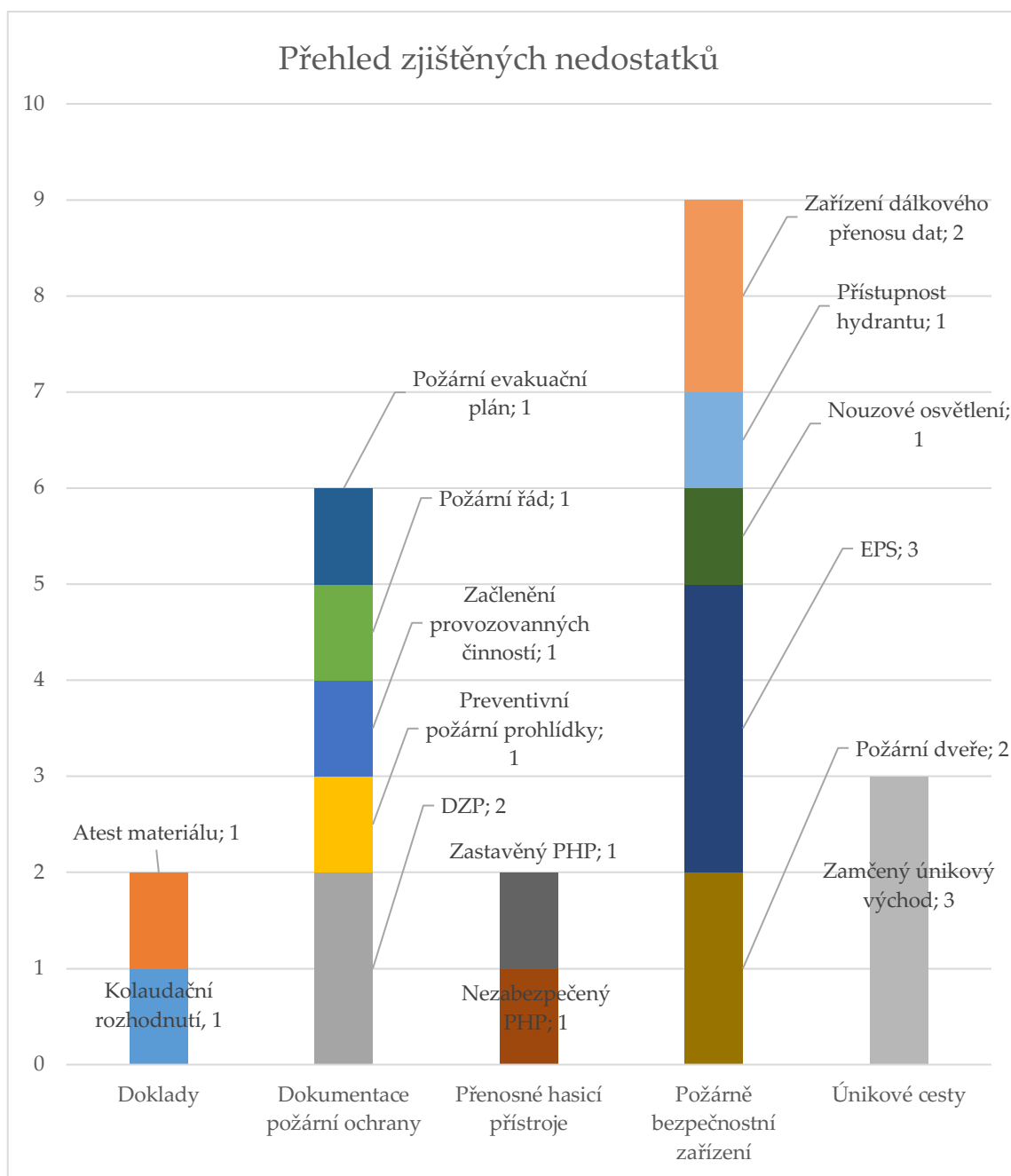
Tabulka 6 - Přehled PBZ řetězce C

Druh PBZ	Prodejny
Vnitřní nástěnné hydranty	4
NO	4
Požární ucpávky	3
Požární dveře	2
EPS	1
Zařízení dálkového přenosu dat	1

5.4 Celkové vyhodnocení

V kontrolovaných řetězcích A, B a C bylo provedeno celkem 24 tematických požárních kontrol zaměřených na doklady vztahující se k požární bezpečnosti, dokumentaci PO, PHP, PBZ, na volné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest, v práci označeny jako únikové cesty a v neposlední řadě na hlavní uzávěry médií a hlavní vypínače elektrického proudu.

Z 24 kontrol bylo 13 kontrol bez nedostatků, to je 54 % a 11 kontrol s nedostatků, což je 46 %. V celkovém součtu bylo zjištěno 22 nedostatků. Detailní přehled zjištěných nedostatků na úseku požární ochrany je na Obrázku 15.

Obrázek 15 - Podrobný přehled zjištěných nedostatků

Z Obrázku 15 je patrné, že nejvíce nedostatků bylo zjištěno v PBZ, celkem 9 pochybení, což je 43 % z celkového počtu nedostatků. Časté nedostatky byly zjištěny v zařízení dálkového přenosu dat, v EPS a v požárních uzávěrech. U zařízení dálkového přenosu dat byly zjištěny celkem 2 shodné nedostatky, které se týkaly neprovádění kontrol provozuschopnosti. Při kontrole EPS byly zjištěny celkem 3 nedostatky. V jednom případě byla ústředna EPS umístěna na

jiném místě, než bylo uvedeno v předloženém PBŘ, a navíc nebyla zajištěna stálá služba. V druhém případě byl tlačítkový hlásič EPS zaskládán regálovou konstrukcí a ve třetím případě nebyly prováděny měsíční zkoušky ústředěn a doplňujících zařízení. Nedostatky v požárních dveřích se týkaly nefunkčnosti uzávěrů, kdy v obou případech nebylo funkční dovření dveřních křídel.

Dále je z Obrázku 15 patrné, že častý nedostatek byl zjištěn v kategorii „Únikové cesty“. Ve třech případech bylo zjištěno, že dveře, které se nachází na únikové cestě z kontrolovaného objektu, byly zamčené. Konkrétně se jednalo o 2 případy zamčených únikových východů ze zázemí prodejny směřující na volné prostranství. V jednom případě byl zamčený a regály zaskládaný únikový východ přímo z prodejní plochy.

V dokumentaci požární ochrany bylo zjištěno celkem 6 nedostatků. Opakované pochybení lze dle Obrázku 15 vidět u DZP. Ve 2 případech provozovatel opominul povinnost DZP zpracovat.

Hlavní uzávěry vody, plynu a hlavní vypínače el. energie byly také jedním z kontrolních bodů a cílů práce. Bylo zkontrolováno označení a přístupnost k uzávěrům a vypínačům. Ve zmíněném kontrolním bodě nebyl zjištěn žádný nedostatek.

5.5 SWOT Analýza

Tabulka 7 - SWOT analýza

	POZITIVNÍ	NEGATIVNÍ
INTERNÍ FAKTOR	Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
	1. Opora v legislativě	1. Složitost předpisů
	2. Dostatečné množství firem PO	2. Nedostatek pozornosti na PO
	3. Propracovaný systém PO	3. Málo místa v prodejnách
	4. Značené únik. východy	4. Nekvalitní služby v PO
		5. Zastaralé budovy a technologie
EXTERNÍ FAKTOR	Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
	1. Ověřování odborné způsobilosti	1. Technická závada
	2. Častější kontroly SPD	2. Změna zákonů
	3. Digitalizace úkonů v PO	3. Nedodržování předpisů
	4. Rekonstrukce prodejen	4. Finance

5.5.1 Silné stránky

Mezi silné stránky vnitřního faktoru lze jednoznačně zařadit oporu v legislativě. Tím je míněno, že veškeré informace týkající se provozování činností na úseku požární ochrany a s tím spjaté povinnosti např. vedení dokumentace požární ochrany, lhůty revizí požárně bezpečnostních zařízení, povinnosti právnických či podnikajících osob aj., jsou poměrně detailně specifikovány v zákoně a navazujících vyhláškách, tím pádem nevzniká prostor „dělat si to po svém“.

Další silnou pozitivní stránkou vnitřního faktoru je dostatečné množství firem specializující se na požární ochranu. Provozovatel jakékoliv činnosti si pro plnění povinností na úseku požární ochrany může vybírat z desítek firem, které nabízejí veškerý servis z oblasti. Velmi často firmy rozšiřují své portfolio o zajištění nejen požární ochrany ale i bezpečnosti práce.

Propracovaný systém požární ochrany staveb vnímám jako silnou stránku z důvodu důmyslné provázanosti státní správy a soukromého sektoru. Úroveň provázanosti státní správy v podobě SPD se soukromým sektorem se snaží diverzifikovat všechna reálná rizika spjatá s požární bezpečností nejen ve formě kontrol dodržování předpisů provozovaných činností, ale i formou kontrol projektové dokumentace ve fázi projektu.

Značené únikové východy řadím jednoznačně mezi silné stránky interního faktoru. Byl to také jeden z kontrolních bodů a cílů práce. Na základě provedení dvaceti čtyř tematických kontrol v prodejnách můžu potvrdit, že ve všech případech byly řádně označené únikové východy a směry úniků z prodejen. Z kteréhokoliv místa, ať už z prodejní plochy, nebo ze zázemí prodejen, bylo zřetelné najít únikový východ. Stejně tak kladně hodnotím označení a přístupnost k hlavním uzávěrům médií (voda, plyn) a hlavním vypínačům elektrické energie. V kontrolním bodě nebyl shledán žádný nedostatek, což lze zařadit mezi další silnou stránku.

5.5.2 Slabé stránky

Z širšího úhlu pohledu na věc jsou předpisy na úseku požární ochrany staveb velice obsáhlou problematikou, která může pro nezainteresované osoby představovat určitou složitost. V nastavení a dodržování podmínek požární bezpečnosti v provozovaných prodejnách je nezbytnou součástí znát příslušnou

legislativu a také se umět orientovat ve schváleném PBŘ, což z hlediska rozsahu i odbornosti vyžaduje zkušenosti pro optimální nastavení podmínek.

Nedostatek pozornosti na požární ochranu můžeme pozorovat ve výsledcích práce. Často je to právě nedůslednost a nepozornost, která způsobuje např. znemožnění použití PBZ (viz Obrázek 4, 7, 11). Nelze s jistotou říct, zda za nedůslednost mohou OZO, které přestože v prodejnách provádí pravidelné preventivní prohlídky, tak v zápisu z prohlídky se často objevuje „bez závad“. Na druhé straně je zcela pochopitelné, že OZO nedokážou fyzicky ohlídat veškeré počínání si prodejny při přesouvání regálů, či jiných na první pohled banálních úpravách prodejny.

Jako jednu z dalších slabých stránek interního faktoru jsem zařadil málo místa v prodejnách. Snaha obchodních řetězců nabídnout zákazníkovi co největší škálu sortimentu byla pozorována převážně v zázemí prodejen, zejména při příjezdu zásobování. Palety se zabaleným zbožím se často nacházely na chodbách, které pro tyto případy nebyly projekčně navrženy. Kombinace předchozí uvedené slabé stránky (nedostatek pozornosti na PO) s minimem volného místa, byla v některých případech pozorována i na volné prodejní ploše. Tendence vybavit prodejnu o nové regálové sestavy posunula v některých případech požární ochranu na „druhou kolej“ a došlo tak k zastavení hydrantu, či znemožnění využití únikového východu (viz Obrázek 4, 7).

Jako další slabou stránku jsem uvedl nekvalitní služby firem poskytující požární ochranu. Nerad bych se snažil tento pojem generalizovat, samozřejmě že existuje spousta kvalitních firem zabývajících se požární ochranou, ale kvalitní firmu tvoří kvalitní zaměstnanci, v tomto konkrétním případě kvalitní OZO, nebo TPO. V jednotkách případů jsem se setkal s OZO, které již byly v důchodovém věku, což určitě není žádnou překážkou, ale jejich snaha zlepšit celkovou koncepci

požární ochrany v prodejně nenabývala potřebných výsledků. Nekvalitní služby v požární ochraně byly pozorovány například v situacích, kdy bylo PBZ shledáno nezpůsobilým plnit svoji funkci. V případě, kdy tato situace nastane, měl by OZO, nebo TPO z příslušné správní firmy starající se o požární ochranu prodejny PBZ zřetelně označit a stanovit náhradní organizační, případně technická opatření do doby opětovného uvedení zařízení do provozu. Povinnost realizovat opatření vychází z § 7 odst. 6 vyhlášky o požární prevenci. Přestože byly kontroly včas dopředu oznamovány, bohužel v žádné situaci nebyla pozorována ani snaha podobné opatření stanovit, což vnímám jako slabou stránku správních firem.

Poslední slabou stránku jsem uvedl „zastaralé budovy a technologie“. Tato slabá stránka interního faktoru souvisí i s předchozí uvedenou slabou stránkou týkající se nedostatku místa v prodejnách. V době projektování staveb určených pro obchod byly velikosti a vybavení staveb odpovídající standardům, nicméně některé tehdy platné normy jsou dnes aktualizovány, nebo nahrazeny jinými, a to jak ve stavebnictví, tak v oblasti požární bezpečnosti. Uvedená slabá stránka se může rázem změnit v hrozbu vlivem např. zastaralého řešení rozvodů elektrické energie.

5.5.3 Příležitosti

Mezi první příležitost externího faktoru jsem zařadil ověřování odborné způsobilosti. Aktuální legislativa je nastavena tak, že jakmile fyzická osoba složí zkoušku před komisí ustanovenou ministerstvem, stává se zní odborně způsobilá osoba ve smyslu § 11 zákona o požární ochraně. Rozsah zkoušky je rozhodující o tom, zdali fyzická osoba bude OZO, nebo TPO. (Mimo jiné se za odborné osoby v požární ochraně považují znalci a znalecké ústavy vedené krajskými soudy, nebo absolventi škol požární ochrany splňující podmiňující požadavky dle § 11 zákona o požární ochraně.) Je-li odborná způsobilost udělena,

pak nejsou stanoveny žádné další povinnosti absolvovat rekvalifikační kurzy pro ověřování znalostí. Například příslušníci prevence HZS, kteří jsou taky považováni za osoby odborně způsobilé v požární ochraně, musí absolvovat každých 5 let přezkoušení před komisí.

Častější kontroly SPD jsem zařadil jako druhou pozitivní příležitost externího faktoru. Na základě zkušenosti s provedenými kontrolami bylo zjištěno, že v některých prodejnách obchodních řetězců uplynula delší časová lhůta od provedení poslední požární kontroly. Delší časovou lhůtou je myšleno více jako 2 až 3 roky. Téměř s jistotou se dá říct, že zde platí přímá úměra. Čím delší je časový rozestup mezi provedenými kontrolami SPD, tím více vzrůstá pravděpodobnost zjištění nedostatku. Proto ze zmíněného důvodu vnímám častější kontroly SPD jako pozitivní příležitost pro předcházení jakýchkoliv nesrovnalostí, či nedostatků na úseku požární ochrany v kontrolovaných prodejnách.

Digitalizací některých úkonů týkajících se požární ochrany v kontrolovaných prodejnách vnímám jako pozitivní příležitost pro zjednodušení a zkvalitnění služeb v požární ochraně. Potenciál vidím například v elektronické požární knize. Jak je uvedeno v § 37 vyhlášky o požární prevenci, požární kniha slouží k veškerým záznamům týkající se požární ochrany, např.: záznam o preventivních požárních prohlídkách, záznamy o školeních, nebo záznamy týkající se provedení revizí PBZ, aj. Standardně je kniha vedena v papírové podobě a mnohdy bylo velice obtížné rozklíčovat textové znění záznamu. Vytvořením jednoduchého systému, kam by se elektronicky vpisovaly veškeré záznamy, by se zmíněnému problému předešlo. V obdobném systému by se daly vést i záznamy o školení zaměstnanců, odborné přípravy preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany. Naprogramovat zmínění

informační systém tak, aby hlásil včas dopředu blížící se revize jednotlivých PBZ, či blížící se školení, je pro průměrného programátora maličkost.

Mezi poslední příležitost ve SWOT analýze jsem zařadil rekonstrukce prodejen. Více než polovina kontrolovaných prodejen provozuje činnost ve stavbách, které byly kolaudovány kolem roku 1980, bez zásadnějších rekonstrukcí. Nerad bych tvrdil, že prodejny jsou zastaralé, nicméně poměry velikostí skladů, zázemí i prodejních prostor se v porovnání s novějšími prodejny změnily. Pozitivní příležitost v rekonstrukcích prodejen vidím také v aplikaci aktuálních požárních předpisů, což má za následek jednoznačné zlepšení požární bezpečnosti.

5.5.4 Hrozby

Technickou závadu jsem zařadil jako první negativní externí hrozbu, která může postihnout nejen některou z kontrolovaných prodejen, ale také kteroukoli jinou stavbu. Podíváme-li se do statistik, tak v roce 2019 vzniklo 3 804 požárů prokazatelně z důvodu technické závady. Technická závada může být příčinou vzniku požárů, např. zkrat na elektroinstalaci, ale také příčinou pozdního informování o požáru, např. nefunkční čidlo EPS. Dále technická závada může způsobit nefunkčnost PBZ, např. slabý tlak ve vnitřních nástěnných hydrantech, což může mít za následek nedostatečný dostřik proudu hasiva. Proti této hrozbě je velmi těžké bojovat, ideálním řešením je důsledná prevence vzniku technické závady, což může mít za následek alespoň snížení rizika vzniku hrozby [28].

Změna zákonů byla zařazena jako druhá hrozba externího faktoru. Důvod je prostý. Na jaře roku 2021 by měl být platný nový stavební zákon s účinností od roku 2023. Vláda se netají tím, že cílem nového stavebního zákona je minimalizovat počet dotčených orgánů, což by mělo mít za následek zefektivnění a zrychlení povolovacího procesu. Zatím není stoprocentně jisté, zda HZS zůstane dotčeným orgánem na úseku požární ochrany a případně jaké

kompetence bude mít během povolovacího procesu stavby. Souběžně s novým stavebním zákonem bude potřeba aktualizovat zákon o požární ochraně, konkrétně § 31. V extrémním případě by se mohlo stát, že orgán SPD bude limitován ve svých pravomocích, což by v konečném důsledku mohlo být hrozbou nejen pro kontrolované prodejny. Rekodifikace staveb by měla zajistit, že stavby pro obchod by měly zůstat v dozoru SPD, nicméně podrobnosti zatím nejsou jisté, proto zmíněný faktor vnímám jako hrozbu [32].

Mezi další hrozbu bylo zařazeno nedodržování předpisů v požární ochraně. Na základě zkušeností s provedenými kontrolami bylo zjištěno, že nedodržování předpisů bylo spíše z neúmyslných důvodů. Obecně se tedy druhá hrozba dá nazvat jako nedbalost. Tato hrozba má velmi často souvislost nedostatkem místa v prodejnách a s nedostkem pozornosti na požární ochranu. Zmíněné 2 faktory byly vyhodnoceny jako slabé stránky ve SWOT analýze. Nedbalost je dle statistiky z roku 2019 na prvním místě v počtu požárů (5 945) a jinak tomu nebylo i v předešlých letech [28].

Finance, ve smyslu jejich nedostatku, představují další z hrozeb pro kontrolované obchodní řetězce. Přejde-li obchodní řetězec o podstatnou část příjmu z obchodní činnosti, může to mít za následek snížení nákladů na správní firmy i v oblasti požární ochrany. Ve finále pak může obchodní řetězec akceptovat nabídku levnější firmy zajišťující požární ochranu, na úkor kvality nabízených služeb. Stejně to může být i v případě firem zajišťující revize PBZ. Dále je čas od času potřeba vyměnit PBZ za nové (např. dosloužilé požární dveře, nebo požární rolety), kdyby na to kontrolovaný řetězec neměl alokovanou část financí, tak by to zcela jistě představovalo hrozbu.

5.6 Vyhodnocení hypotéz

1. *Různí provozovatelé obchodních řetězců se odlišují v prioritách nastavení požární bezpečnosti*

V rámci výzkumu byly provedeny požární kontroly u 3 provozovatelů obchodních řetězců. Celkové nastavení podmínek požární bezpečnosti zajišťují provozovatelé skrze správní firmy z oblasti požární ochrany. Přesto že provozovatelé obchodních řetězců mají mateřské firmy mimo území ČR, nebyla při kontrolách zjištěna žádná jedinečnost, nebo určující priorita v nastavení podmínek požární bezpečnosti.

Hypotéza byla vyvrácena.

2. *U málo využívaných únikových východů je větší pravděpodobnost, že bude omezena evakuace osob než u únikových východů, kde je velká fluktuace lidí*

Pro ověření hypotézy bylo nutné zjistit jakým způsobem byla v prodejně zajištěna evakuace osob. Vidíme-li dveře, které by mohly směřovat ven z objektu, nemusí to vždy znamenat, že je tím místem navržena evakuace osob. Únikové cesty musí umožnit bezpečnou a včasnou evakuaci všech osob z požárem ohroženého objektu, jak je uvedeno v ČSN 73 0802. Pro zjištění kudy byly v prodejně navrženy únikové cesty bylo potřeba vyhodnotit předložené PBŘ. Na základě tohoto dokumentu pak bylo ověřováno, zda šířky únikových cest, označení a přístupnost odpovídá předloženému PBŘ. Pro vyhodnocení stanovené hypotézy byla kladena zvláštní pozornost na zjevně neoznačené či nepoužívané východy. Výsledkem bylo, že ve 3 případech byly dveře na únikových cestách uzamčeny. Jednalo se buď o nepoužívané, nebo velmi málo využívané dveře. To, že únikové dveře nebyly za běžného provozu používány

bylo zjevné buď z regálového rozestavění na volné prodejní ploše, nebo to potvrdily povinné osoby. Na základě zjištěných skutečností se dá říct, že

Hypotéza byla potvrzena.

6 DISKUZE

Ve stavbách pro obchod se předpokládá vysoká koncentrace lidí, což z hlediska požární ochrany představuje zvýšenou míru nebezpečí. Je-li stavba pro obchod navržena s kapacitou více jak 200 osob, přičemž půdorysná plocha připadající na jednu osobu je menší než 4 m², považuje se stavba za shromažďovací prostor. Stavby pro obchod, které obsahují prodejní plochu větší než 2 000 m², nebo ve kterých se vyskytují shromažďovací prostory, jsou z hlediska požárního zásahu vnímány jako stavby, ve kterých jsou složité podmínky pro zásah. Ze zmíněného důvodu je k těmto stavbám věnována zvláštní pozornost.

V rámci výzkumné části práce bylo postupováno při kontrolách jednotlivých prodejen vždy stejným způsobem. Oznámení bylo zasíláno provozovateli cca 3 týdny před zahájením tematické požární kontroly. Cílem bylo zjistit a analyzovat nastavení požární bezpečnosti, a to i z hlediska dodržování předpisů stanovených zákonem o požární ochraně. Při zahájení jednotlivé požární kontroly byly povinným osobám sděleny informace týkající se předmětu kontroly i způsobu provedení kontroly.

Výsledky z provedených požárních kontrol by se daly rozdělit do 6 kategorií v souladu se stanoveným cílem práce.

V dokladové části kontroly bylo nejdůležitější analyzovat informace z kolaudačního rozhodnutí a PBŘ. Informace získané z kolaudačního rozhodnutí a PBŘ jsou elementárním předpokladem pro další správný postup kontrolního orgánu. PBŘ bylo k dispozici v 24 případech, tzn. při každé kontrole obchodního řetězce. Kolaudační rozhodnutí bylo k dispozici v 23 případech. Při kontrole jediné prodejny kolaudační rozhodnutí nebylo k dispozici a nebylo ani dodatečně doručeno, což bylo vyhodnoceno jako nedostatek. Kolaudační

rozhodnutí nebylo předloženo, protože dle sdělení OZO dokument nebyl k dohledání. Otázkou je, jak důkladné bylo hledání dokumentu a zda byl při hledání využit např. archiv příslušného stavebního úřadu.

Do dokladové části kontroly byly zařazeny také certifikáty materiálu reklamních banerů zavěšených v podhledové konstrukci, které jsou využívány a často střídány v prodejnách v rámci reklamních akcí obchodních řetězců. V situaci, kdy je prodejna hodnocena jako shromažďovací prostor, jsou na materiál zavěšených reklamních banerů kladeny zvláštní požadavky z hlediska odpadávání a odkapávání při požáru. V jednom případě nebyl certifikát materiálu reklamních banerů předložen. Nebyl předložen z důvodu nedostatečné pozornosti, což bylo sděleno na místě kontroly. Právě nedostatek pozornosti na požární ochranu byl zařazen mezi slabé stránky ve SWOT analýze a tento případ je toho příkladem. V ostatních případech, kdy byla prodejna hodnocena jako shromažďovací prostor, byly certifikáty předloženy, nebo prodejna tento způsob reklam nevyužívala.

Kontrolu dokumentace požární ochrany zpětně hodnotím jako poměrně časově náročný úkon. Pro vyhodnocení této kategorie bylo v každé prodejně obchodních řetězců zkontrolováno 9 dokumentů tvořící část celku dokumentace požární ochrany. V celkovém součtu se tak jednalo o vyhodnocení 216 dílčích dokumentací v rámci kontrolního bodu. Dle kontrolního zjištění byl nedostatek zjištěn v 6 případech, což je v procentuálním vyjádření 2,8 %. Výsledné procento je velkou mírou ovlivněno kontrolním zjištěním v prodejně Rovnické nám., obchodního řetězce C, kde bylo v dokumentaci požární ochrany shledáno porušení ve 4 případech. Časté shledání porušení v této prodejně bylo ve značné míře ovlivněno nedostatečným posouzením objektu, ve kterém byla činnost provozována, což mělo za následek nedostatek v dokumentaci o začlenění do kategorie činností se zvýšeným, nebo vysokým požárním nebezpečím, od zmíněného dokumentu se pak odvíjela další pochybení.

V rámci dokumentace požární ochrany kladně hodnotím kontrolní bod týkající se školení zaměstnanců o požární ochraně. Pod zmíněný kontrolní bod bylo zahrnuto: školení zaměstnanců, vedoucích zaměstnanců, odborná příprava preventistů požární ochrany a odborná příprava zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek. Kladně hodnotím zejména z toho důvodu, že OZO každého obchodního řetězce, resp. každé prodejny byl při školení fyzicky přítomný na místě. Možná se to zdá jako zcela normální situace, kdy školitel je fyzicky přítomen, ale ne vždy to tak musí být. Při kontrolách jiných provozů jsem se setkal se situací, kdy veškeré školení zaměstnanců začínalo i končilo na vyplnění několika předem známých otázek v online testu. Výsledkem takového školení bylo, že zaměstnanci neměli pojem o způsobu použití věcných prostředků požární ochrany – nikdo jim to fyzicky neukázal a nevysvětlil.

V prodejnách obchodních řetězců byly dále kontrolovány PHP. Ve všech prodejnách bylo zkontrolováno, zda množství a druh odpovídá předloženému PBŘ. Tato skutečnost byla ověřena dle předloženého dokladu o kontrole provozuschopnosti PHP, kde bylo ve všech případech uvedeno, že PHP jsou provozuschopné. Samotná provozuschopnost se spolu s předloženým dokladem o kontrole provozuschopnosti prokazuje dále fyzickou kontrolou štítku a kontrolou plomby spouštěcí armatury. Ve většině případů se jednalo o žlutý kontrolní štítek, který je nalepen na zadní straně PHP. Na štítku je vyznačen datum poslední kontroly a datum příští kontroly provozuschopnosti i periodické zkoušky, společně s údaji o osobě, která úkon provedla. Na plombě spouštěcí armatury byla u kontrolovaných PHP ověřena celistvost a vizuální neporušenost. Vzhledem k tomu, že se jednalo o tematické kontroly, nebylo cílem fyzicky zkontrolovat všechny PHP, kterými měly být prodejny vybaveny. Vzhledem k množství PHP, kterým byly jednotlivé prodejny vybaveny, byla pro fyzickou kontrolu předurčena prodejní plocha, zázemí prodejny, nebo jiný prostorově smysluplný celek místností.

Bylo pozoruhodné zjišťovat, jak se liší přístup různých firem provádějící kontroly hasicích přístrojů. Dle sdělení povinných osob někdy přijel revizní technik, který kontrolu prováděl přímo v prodejně, v jiném případě revizní technik sbalil všechny PHP, vyměnil za nové, vystavil doklad o kontrole provozuschopnosti a bylo hotovo. Myslím si, že obě varianty nejsou špatné, v případě druhé varianty je vždy důležité, aby byl vyměněn kus za kus se stejnou hasicí schopností a náplní hasiva.

Výsledek zmíněného kontrolního bodu hodnotím kladně. Přestože byly shledány 2 nedostatky (zastavěný PHP a nezabezpečený PHP), dá se říct, že je to velmi malé procento vzhledem k celkovému množství kontrolovaných PHP v prodejnách. Nedostatky ve značné míře souvisí s uvedenými slabými stránkami ve SWOT analýze – málo místa v prodejnách a nedostatek pozornosti na požární ochranu. Dle mého názoru je daleko lepší situace, když PHP v prodejně je, přestože je zastavěný regálem, než kdyby tam nebyl vůbec, nebo byl neprovozuschopný. Je sice vysoce pravděpodobné, že v případě potřeby využití PHP by jej zákazník nenašel, nicméně existuje malá pravděpodobnost, že by jej použily prodavači z prodejny, protože o daném přístroji ví, že se nachází na první pohled nepřístupném místě. O rozmístění hasicích přístrojů by měly vědět nejen zaměstnanci (prodavači) zařazení do preventivních požárních hlídek, ale všichni zaměstnanci na základě školení o požární ochraně. Dle § 24 vyhlášky o požární prevenci v rámci praktické části odborné přípravy by měly být zaměstnanci kteří jsou zařazení do preventivních požárních hlídek seznámeni s rozmístěním a použitím věcných prostředků požární ochrany, což u konkrétní prodejny potvrdily svými podpisy.

Druhý shledaný nedostatek – nezabezpečený PHP proti pádu, je z pohledu SPD poměrně často vídaný jev. Vyhláška o požární prevenci dává provozovateli určitou benevolenci v tom, jak zabezpečit PHP, aby nedošlo k případnému poškození. V situaci, kdy je PHP zavěšen na vodorovné konstrukci, je dána

maximální výška rukojeti, což je 1,5 m od podlahy, ale v případě, kdy je PHP umístěn na podlaze je uvedeno: „*Hasicí přístroje umístěné na podlaze nebo na jiné vodorovné konstrukci musí být vhodným způsobem zajištěny proti pádu.*“ [2]. Obvyklým vhodným řešením je zabezpečení řetízkem, nebo jinou alternativní fixací. Vždy je potřeba myslet na to, aby nebylo znemožněno jeho rychlé použití.

Nedostatky týkající se PBZ byly zjištěny ve 43 % z celkového počtu nedostatků (22). Vzájemnou souvislost nedostatků lze sledovat u obchodního řetězce B. V kontrolním bodě u zařízení dálkového přenosu dat nebyl v době kontroly předložen doklad o kontrole provozuschopnosti ve dvou prodejnách. Tato souvislost může být indikátorem toho, že obchodní řetězec zmíněné kontroly neprováděl. Na druhou stranu to může také znamenat, že nebyl k dispozici aktuální doklad prokazující provedení kontroly provozuschopnosti zařízení dálkového přenosu dat, tak raději nebyl předložen žádný doklad. Bez ohledu na to, jestli byly, nebo nebyly kontroly provozuschopnosti prováděny, v době kontroly to prokázáno nebylo, což bylo vyhodnoceno jako nedostatek.

Vzájemnou souvislost z hlediska umístění PBZ lze pozorovat u 2 nedostatků týkajících se požárních dveří. V obou případech nebyl zajištěn správný účel dveří, pro který byly navrženy. Účelnost dveří spočívala v oddělení požárních úseků prodejních ploch od zázemí prodejen. V prvním případě byly dveře zastavěny přepravkami se zbožím a ve druhém případě byly dveře poškozené. Z hlediska umístění požárních dveří se v obou případech jednalo o velice frekventovaná místa. Ze zázemí na volnou prodejní plochu se neustále přesouvá zboží, které je následně naskladňováno do regálů. V prvním případě se prodejna snažila vyvarovat tomu, aby zaměstnanci prodejny neomezovalo časté otevírání dveří, tak byl navržen magnetový systém, který požární dveře aretoval v otevřené poloze, v případě požáru by došlo k uvolnění magnetů díky samouzavírací by se dveře uzavřely. Aby tento systém fungoval bylo navrženo náhradní organizační opatření. Opatření spočívalo v umístění bezpečnostní

značky a v přenesení zodpovědnosti na vedoucího požární hlídky, za správné umístování přepravek a jiného zboží tak, aby nebyly dveřní křídla omezena v případném uzavření. Častá fluktuace zaměstnanců se zbožím způsobila ve druhém případě poškození uzávěru, který pak neplnil svou funkci. Ideálním řešením je osazení magnetového dveřního systému, nebo výměna požárních dveří za požární roletu s autonomní detekcí, která by v případě požáru oddělila oba požární úseky.

V průběhu provádění kontrol PBZ bylo v několika případech zjištěno, že v dokladu o kontrole provozuschopnosti bylo uvedeno „zařízení je provozuschopné a bez závad“, ale při fyzické prohlídce, např. požárních dveří tomu tak zdaleka nebylo. Dle mého názoru, zmíněné zjištění může mít 4 různá vysvětlení:

1. PBZ se v době od poslední kontroly provozuschopnosti zneprovozeroschopnilo.
  - Technik na základě pravidelné roční kontroly provozuschopnosti zkontroloval všechny PBZ v prodejně, všechny PBZ byly v době kontroly v pořádku, atak nic nebránilo tomu, aby byl vydán doklad o kontrole, kde bylo uvedeno že všechna zařízení jsou provozuschopná. Nicméně např. týden po kontrole PBZ přestalo být funkční. V této situaci měla být sjednána oprava PBZ a do doby opravy mělo být stanoveno náhradní opratření prostřednictvím OZO, nebo TPO.
2. Technik nedostatečně posoudil stav kontrolovaného PBZ
  - Tato situace může souviset s informacemi uvedenými v článku 3.2.2.2 této práce, který se zabývá kontrolou provozuschopnosti, kde je uvedeno, že kontrolu provozuschopnosti musí provádět pouze OZO, nikoliv výrobcem PBZ proškolený technik, jak tomu bylo v minulosti.

Ze zmíněného důvodu mohou vznikat určité odchylky v kvalitě provedené práce, což v krajní situaci může vést k rozdílným pohledům na stav kontrolovaného PBZ.

3. Technik provádějící kontrolu provozuschopnosti PBZ napsal doklad „od stolu“, aniž by fyzicky zkontroloval provozuschopnost a vizuální stav zařízení.
  - V rámci kontrol SPD není tato situace ojedinělá. Dost často se to může stát právě u požárních dveří. Technik si zjednoduší práci a spoléhá na informace např. od zaměstnanců. Tato situace je pro technika velmi riskantní, protože nese veškerou zodpovědnost za správnost informací uvedených v dokladu o kontrole provozuschopnosti PBZ.
4. Zájem vedení prodejny, aby se v dokladu nevyskytovaly nedostatky
  - Možná, že i tento důvod může mít příčinu toho, že oficiálně je PBZ provozuschopné, ale reálně ne. V rámci vedení a fungování jednotlivých prodejen jsou prováděny ze strany vedení kontrolního řetězce vnitřní audity. Právě vedení jednotlivé prodejny může mít zájem na tom, aby se v dokladu o kontrole provozuschopnosti nevyskytovaly nedostatky. Nedostatky by si mohlo vedení řetězce vyložit i tak, že manažer prodejny si neumí technicky zabezpečit prodejnu.
  - Další důvod může plynout z kontrol SPD. Kontrolní orgán si za účelem ověření dodržení stavených lhůt kontrol provozuschopnosti může nechat předložit zpětně doklady o kontrolách provozuschopnosti provedených v minulých měsících/letech (záleží na typu PBZ a stanovených lhůtách výrobcem). Asi by nepůsobilo dobrým dojmem, když by z dokladů bylo patrné, že každé druhé PBZ bylo neprovozuschopné.

- Dálším důvodem můžou být podmínky nájemní smlouvy mezi prodejnou a majitelem objektu, ve které prodejna provozuje činnost.

Podíváme-li se na výsledky kontrol HZS provedených za rok 2019, tak je patrné, že nejčastější nedostatky byly zjištěny v instalovaných PBZ [35]. Stejně zjištění bylo shledáno i v případě kontrol obchodních řetězců, nejvíce nedostatků bylo v PBZ, celkem 9. Následovala dokumentace požární ochrany s celkem 6 nedostatky.

V rámci splnění vytyčeného cíle práce byla další kategorií analýza únikových cest. Tímto se rozumí kontrola volných komunikačních prostor, které jsou součástí únikových cest a kontrola označení směrů úniků a nouzových východů. Pozitivně bylo zhodnoceno označení směrů úniků i nouzových východů, protože v žádné z kontrolovaných prodejen nebyl shledán nedostatek. Negativně hodnotím volné komunikační prostory, protože ve 3 případech bylo zjištěno, že nouzové únikové východy byly uzamčeny. V případě požáru by se v extrémním případě mohlo stát, že by se osoby neměly jak evakuovat z objektu. Mohla by se tak opakovat tragická situace z roku 2017 z ruské Sibiři, kdy v obchodním centru kvůli zamčeným únikovým východům zemřelo 64 osob.

Zamčený únikový východ lze z hlediska požární ochrany považovat za jedno z nejzávažnějších porušení a bohužel v rámci SPD se s tímto nedostatkem stále setkáváme.

Dle statistiky všech kontrol za rok 2019 vyplývá, že v počtu porušení se řadí únikové cesty na druhé místo, hned za PBZ. S přihlédnutím k cíli práce jsou na základě četnosti zjištěných nedostatků únikové cesty zařazeny na pomyslné třetí místo.

Označení rozvodných zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, uzávěru vody, plynu a jejich přístupnost byl také jeden

z podbodů cíle práce. Výsledek byl hodnocen pozitivně, protože v rámci tohoto bodu nebyl ani v jedné z 24 prodejen shledán nedostatek. Výsledek je takový, protože ne ve všech prodejnách byl zaveden plyn, a ne ve všech prodejnách se nacházel hl. uzávěr vody. Naopak hlavními vypínači elektrické energie byly vybaveny všechny prodejny.

Shrneme-li hlavní výsledky práce (13 kontrol bez nedostatků, 11 kontrol s nedostatky) není to na první pohled vůbec dobrá bilance. Při bližším posouzení nedostatků je ovšem patrné, že jednotlivá porušení nelze mezi sebou vzájemně porovnávat. Je evidentní, že nedostatek zjištěný v dokumentaci požární ochrany nemá stejnou váhu jako nedostatek zjištěný při kontrole únikových cest (např. zamknutý únikový východ). V protokolu o kontrole se tato skutečnost nerozlišuje. V závěru protokolu je uveden bod „Shledání porušení zákona“ kam se vypíší pouze body, ve kterých bylo shledáno porušení. Závažnost porušení se posuzuje až při případném správním řízení.

V Tabulce 2, 4 a 6 jsou uvedeny veškeré PBZ, které se v prodejnách kontrolovaných obchodních řetězců nacházely. Z tabulek je patrné, že ve všech kontrolovaných prodejnách byly osazeny vnitřní nástěnné hydranty a NO. Povinnost vybavení vnitřním odběrným místem vychází z čl. 4.4 ČSN 73 0873. Z článku vyplývá, že pokud součin půdorysné plochy požárního úseku a požárního zatížení překračuje hodnotu 9 000, nelze při návrhu od vnitřního odběrného místa upustit. Pokud vezmeme v úvahu, že požární zatížení PÚ prodejní plochy je 75 kg/m², dle položky 6.1.11 tabulky A.1 ČSN 73 0802, tak aby vznikl požadavek na zřízení vnitřního odběrného místa stačí, aby měla prodejna více než 120 m², tomu odpovídají rozměry prodejny např. 12 x 10 m.

Účelem HZS na úseku požární prevence není jenom hledat nedostatky a rozdávat pokuty a nesouhlasná stanoviska. Je to i o preventivním přístupu a

vysvětlení možných důsledků v situacích, kdy je zjištěn problém v požární ochraně, nebo v rámci preventivních opatření. HZS funguje, s mírnou nadsázkou řečeno, i jako jakýsi poradní orgán pro lidi, kteří hledají odpověď na své dotazy.

Největší zájem o informace týkající se požární bezpečnosti HZS eviduje často těsně po mimořádné události většího charakteru, např. po požáru s tragickými následky. Příkladem je tragický požár, který se stal v červnu 2017 v Londýnské části North Kensington, kdy ve výškové budově Grenfell Tower přišlo o život 72 osob. Hlavní příčinou rychlého rozšíření požáru po vnějším plášti budovy byl nevhodně zvolený zateplovací systém. Vlivem této mimořádné události byl na oddělení prevence HZS zaznamenán zvýšený počet hovorů s dotazy ohledně hořlavosti zateplovacích systémů v ČR.

Informace jsou poskytovány také formou konzultací např. s OZO, ohledně nastavení podmínek požární bezpečnosti v provozech týkající se stanovení náhradního technického, nebo organizačního opatření v momentě, kdy je PBZ mimo provoz. Vyhláška o požární prevenci přesně nespecifikuje jakým způsobem má být takové opatření provedeno. Když vezmeme v potaz, že se provozovatel objektu rozhodne na nějakou dobu vyřadit z provozu např. EPS z důvodu oprav a pověří OZO, aby stanovil náhradní opatření, předává mu tím velkou odpovědnost v nastavení podmínek požární bezpečnosti. V takových situacích je lepší se vždy poradit u HZS na oddělení prevence.

Velmi časté jsou také dotazy ze strany projektantů ohledně požárních norem. Většinou se jedná o konzultace na základě předchozího nesouhlasného stanoviska. Účelem konzultací je najít určitý konsenzus mezi návrhem a požadavkem investora.

Myslím si, že v tomto specifickém oboru požární ochrany je velkou výhodou, že existuje nadřízený kontrolní orgán v podobě SPD. Projektant požární

bezpečnosti staveb má ve srovnání např. s projektantem mostů určitou výhodu. Projekty po něm čte, opravuje a schvaluje HZS a také se určitou mírou podílí na zodpovědnosti za správnost schválených projektů. To projektant mostů říct nemůže, spoléhá se pouze na vlastní schopnosti a celková zodpovědnost za správnost projektu leží na jeho bedrech. Nemůže ani využít návštěvních hodin pro nejrůznější konzultace, jako projektanti požární bezpečnosti staveb, kteří konzultace využívají v časech návštěvních hodin oddělení prevence HZS kraje.

Zvyšování znalostí veřejnosti v požární prevenci přispívá tzv. preventivně výchovná činnost. Za tímto účelem se pořádají exkurze na stanicích, kde široká veřejnost čerpá informace k tématice ochrana člověka za mimořádných událostí, kam jsou zařazeny i informace týkající se stavební prevence. Osobně jsem se účastnil jako jeden z průvodců exkurzí a mohu potvrdit, že zájem o problematiku požární prevence je vysoký. Přesto, že znalosti široké veřejnosti nejsou na vysoké úrovni, vidím zde potenciál velkého rozvoje. Obecně se do rizikových skupin z hlediska dodržování předpisů o požárně ochraně řadí děti a senioři. Za tímto účelem bylo v roce 2019 formou besed a přednášek proškolen 6 542 seniorů, což je nárůst o 25 % oproti roku 2018. Dětem se problematika ochrany člověka za mimořádných situací dostává do povědomí díky projektu Hasík CZ. Za rok 2019 bylo díky tomuto projektu proškolen téměř 60 tisíc dětí [28].

Autorka A. Hybnerová ve své diplomové práci uvádí: *„Vlastníci objektů a provozovatelé prodejen tuzemských vlastníků se snaží dle zaběhnuté praxe, splňovat minimální požadavky dané právními a ostatními předpisy, které se týkají požární ochrany a některé povinnosti se snaží úmyslně obcházet, neboť dle jejich názoru je „obtěžující“ a požadované dokumenty, revize a kontroly často připravují až narychlo před kontrolou státního požárního dozoru a v době kolaudace mají pouze nejnutnější dokumenty požadované ke kolaudaci.“* [36] S tímto tvrzením nelze doslovně souhlasit. Naopak na základě provedeného výzkumu mohu konstatovat, že provozovatelé

obchodních řetězců se snaží prostřednictvím správních firem v oblasti požární ochrany plnit povinnosti stanovené zákonem o požární ochraně často i nad rámec svých povinností. Tím, že obchodní řetězce dopředu neznaly program tematických požárních kontrol, nemohly se dopředu připravit na konkrétní kontrolní body. Pozitivní důsledek lze spatřit v tom, že provozovatelé měly k dispozici dokumenty a revize i od takových zařízení, které nejsou běžně v rámci tematických požárních kontrol kontrolovány, např. revize elektrických spotřebičů.

Co se týče kolaudací prováděných dle § 31 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně, tak u větších staveb, kam můžeme zařadit i prodejny, je do značné míry rozhodující, zda si potřebné doklady pro kolaudaci obstarává sám stavebník, popřípadě investor, nebo zdali má pro tyto účely najatou firmu. Firma obstarávající tzv. engeneering je za tyto služby placená a je v jejím zájmu svou práci odvádět co nejlépe, aby byla případně dál doporučena. Osobní zkušenost s firmami, nebo osobami zajišťující engeneering je pozitivní, protože ke kolaudaci mají většinou nachystanou složku s názvem „Hasiči“, ve které bývají veškeré potřebné revize PBZ, certifikáty od materiálů použitých na stavbě, prohlášení o vlastnostech, prohlášení zhotovitelů, doklady o funkčních zkouškách apod. Pokud se stane, že nějaký doklad není na místě kolaudace, což se v nepřehledném množství dokladů může stát, tak osoby vykonávající engeneering ochotně chybějící doklad doloží, nebo dokonce osobně přivezou. V jejich zájmu je zkolaudovat stavbu co nejdříve, protože většinou cítí tlak ze strany investora, nebo stavebníka. V případě, že je stavba hotová a kolaudační souhlas není vydán skrz nedoložení některého potřebného dokladu, může tak investor každým dnem prodělávat nemalé množství finančních prostředků. Vždy to všem záleží na typu kolaudované stavby.

Na základě výzkumné části práce, do budoucna vidím potenciál v digitalizaci některých úkonů v oblasti provádění kontrol provozuschopnosti PBZ, nebo

v dokumentaci požární ochrany. Z jakého důvodu shromažďovat velké množství tištěných dokumentů, když by mohly být uloženy v interním programu na přístupném počítači? Dokumentace požární ochrany se ukládá takovým způsobem, aby byla přístupná dotčeným zaměstnancům i orgánu SPD jak je uvedeno v § 40 odst. 9 vyhlášky o požární prevenci. V takovém případě by bylo vhodné zabezpečit náhradní nezávislý elektrický zdroj pro PC prostřednictvím alternativní UPS, aby nevznikala pochybnost o přístupu k dokumentaci. Při provádění revizí a následném nahrání dokumentu je nutné, aby byl opatřen podpisy. Pro tento případ by byl vhodný přenosný elektronický podpis, který lze nahrát na přenosný flash disk.

Do budoucna sledávám potenciál ve větší propojenosti příslušníků vykonávající ZPP s příslušníky vykonávající kontrolní činnost. Vzájemné předávání informací by mělo zcela jistě pozitivní výsledky, čímž by se zvýšila odbornost na obou stranách. Příslušníci vykonávající kontrolní činnost by měly detailnější informace o možných příčinách vzniku požáru, což by se dalo snáz přenést do povědomí osob při požárních kontrolách, jako preventivní nástroj pro předcházení vzniku požárů. Na druhou stranu příslušníci vykonávající ZPP by díky získaným zkušenostem z kontrolní činnosti mohly kdykoliv zahájit nejen první kontrolní úkon, ale i kompletní tematickou kontrolu, za účelem získání více informací o vzniku požáru.

7 ZÁVĚR

Cílem práce bylo analyzovat řešení požární bezpečnosti v předem vytipovaných stavbách, které byly určeny pro obchodní činnosti. Jednalo se o prodejny tří obchodních řetězců (A, B, C) s podobným sortimentem zboží. Analýza jednotlivých prodejen probíhala formou SPD v podobě tematických požárních kontrol.

Praktickou částí byla realizace 24 kontrol ve vybraných prodejnách obchodních řetězců, u nichž bylo vyhodnoceno řešení požární bezpečnosti na základě analýzy 6 hlavních kategorií tvořících ucelený komplex požární bezpečnosti. V rámci stanoveného cíle práce bylo v některých případech navrženo opatření pro zlepšení požární bezpečnosti, což může být inspirací pro techniky požární ochrany, nebo osoby odborně způsobilé.

Jednotlivá kontrolní zjištění byla rozdělena na dokladovou část, dokumentaci požární ochrany, přenosné hasicí přístroje, požárně bezpečnostní zařízení, únikové cesty a hlavní uzávěry médií a hl. vypínače el. energie. Na základě provedeného výzkumu vyšlo najevo, že nejvíce nedostatků bylo zjištěno u požárně bezpečnostních zařízení a dále u dokumentace požární ochrany. Dle poznatků z provedených kontrol byla zpracována SWOT analýza.

V rámci výzkumné části práce byla potvrzena hypotéza: *„U málo využívaných únikových východů je větší pravděpodobnost, že bude omezena evakuace osob než u únikových východů, kde je velká fluktuace lidí“*. Naopak hypotéza *„Různí provozovatelé obchodních řetězců se budou odlišovat v prioritách nastavení požární bezpečnosti.“* byla vyvrácena.

Práce přináší specifické poznatky a jedinečné informace získané přímo z prostředí požárních kontrol HZS. Výsledky práce mohou posloužit jako inspirace pro preventivní předcházení zjištěných porušení. Cíl práce byl splněn.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

HZS	Hasičský záchranný sbor
OZO	osoba odborně způsobilá ve smyslu § 11 zákona o požární ochraně
PO	požární ochrana
PBŘ	požárně bezpečnostní řešení
NP	nadzemní podlaží
PP	podzemní podlaží
PDK	požárně dělící konstrukce
DZP	dokumentace zdolávání požárů
PBZ	požárně bezpečnostní zařízení
PHP	přenosný hasicí přístroj
EPS	elektronická požární signalizace
PCO	pult centralizované ochrany
SPD	státní požární dozor
ZPP	zjišťování příčin požárů
TPO	technik požární ochrany
SPB	stupeň požární bezpečnosti
NÚC	nechráněná úniková cesta
CHÚC	chráněná úniková cesta
EZS	elektronický zabezpečovací systém

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BRADÁČOVÁ, Isabela. *Požární bezpečnost staveb: Nevýrobní objekty*. 2. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2010. ISBN 978-80-86111-77-3.
- [2] *Úplné znění: krizové zákony, Hasičský záchranný sbor, požární ochrana*. Ostrava: Sagit, 2017. ISBN 978-80-7488-258-6.
- [3] Sjednocení aplikační praxe při provádění kontroly provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení. *Hasičský záchranný sbor České republiky: Metodická stanoviska a příručky* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, 2018 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/sjednoceni-aplikacni-praxe-pri-provadeni-kontroly-provozus schopnosti-pozarne-bezpecnostnich-zarizeni.aspx>
- [4] *Metodický návod pro kontrolní činnost*. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, oddělení kontrolní činnosti, 2018.
- [5] *Metodický návod k vyhotovení protokolu o kontrole*. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, oddělení kontrolní činnosti, 2018.
- [6] *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor dozoru a kontroly veřejné správy, 2013.
- [7] *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Doplněk č. 1 - Dotazy a odpovědi, vzory k zákonu č. 255/2012 Sb. o kontrole*

(kontrolní řád). Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor dozoru a kontroly veřejné správy, 2013.

[8] Zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související předpisy: platné pracovní znění stavebního zákona s vyznačením změn. Brno: Ústav územního rozvoje, 2017. ISBN 978-80-87318-61-4.

[9] BRADÁČOVÁ, Isabela a kol. *Požární inženýrství v souvislostech I*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. ISBN 987-80-7385-141-5.

[10] KVARČÁK, Miloš. *Základy požární ochrany*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. SPBI Spektrum. ISBN 80-86634-76-0.

[11] BEBČÁK, Petr. *Požárně bezpečnostní zařízení*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 80-86634-34-5.

[12] ČSN 73 0802: *Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2009.

[13] BRUMOVSKÁ, Irena. *Požární ochrana: příručka pro podnikatele*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2004. ISBN 80-86640-31-0.

[14] KUPILÍK, Václav. *Stavební konstrukce z požárního hlediska*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1329-2.

- [15] POKORNÝ, Marek a Petr HEJTMÁNEK. *Požární bezpečnost staveb: sylabus pro praktickou výuku*. 2. přepracované vydání. V Praze: České vysoké učení technické, 2018. ISBN 978-80-01-06394-1.
- [16] BENEŠ, Petr, Markéta SEDLÁKOVÁ, Marie RUSINOVÁ, Romana BENEŠOVÁ a Táňa ŠVECOVÁ. *Požární bezpečnost staveb: modul M01: požární bezpečnost staveb*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2016. Studijní opory pro studijní programy s kombinovanou formou studia. ISBN 978-80-7204-943-1.
- [17] PRŮCHA, Petr. *Správní řád: s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.7.2019*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Glosátor. ISBN 978-80-7502-355-1.
- [18] ČSN 73 0833 *Požární bezpečnost staveb – Budovy pro bydlení a ubytování: Fire protection of buildings – Buildings for dwelling and lodging*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2010. Česká technická norma.
- [19] ZOUFAL, Roman. *Hodnoty požární odolnosti stavebních konstrukcí podle Eurokódu*. Praha: Pavus, 2009. ISBN 978-80-904481-0-0.
- [20] Interní podklady HZS hl. m. Prahy.
- [21] KRATOCHVÍL, Václav, Šárka NAVAROVÁ a Michal KRATOCHVÍL. *Požárně bezpečnostní zařízení ve stavbách: stručná encyklopedie pro jednotky PO, požární prevenci a odbornou veřejnost*. V Ostravě: Sdružení

požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-103-3.

[22] Zabezpečovací systémy: Bezdrátový inteligentní APP/GSM/LCD alarm SMART. *Alarmsecurity.cz* [online]. [cit. 2020-04-25]. Dostupné z: <https://www.alarmsecurity.cz/www-alarmsecurity-cz/eshop/9-1-ZABEZPECOVACI-SYSTEMY/29-2-GSM-alarmy/5/41-Bezdratovy-inteligentni-APP-GSM-LCD-alarm-SMART>

[23] Magnetické detektory: Bezdrátový magnetický detektor otevření kovových vrat pro alarm, GSM alarm. *Alarmsecurity.cz* [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.alarmsecurity.cz/www-alarmsecurity-cz/eshop/4-1-MAGNETICKE-DETEKTORY/0/5/55-Bezdratovy-magneticky-detektor-otevreni-kovovych-vrat-pro-alarm-GSM-alarm>

[24] Sirény a majáky: Bezdrátová vnitřní výkonná siréna DIAMOND pro alarm, GSM alarm. *Alarmsecurity.cz* [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.alarmsecurity.cz/www-alarmsecurity-cz/eshop/5-1-SIRENY-A-MAJAKY/0/5/59-Bezdratova-vnitri-vykonna-sirena-DIAMOND-pro-alarm-GSM-alarm//description#anch1>

[25] KUČERA, Petr, Tomáš PAVLÍK, Jiří POKORNÝ, Rudolf KAISER. *Požární inženýrství při plnění úkolů HZS ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2012. ISBN 978-80-86466-25-5.

[26] KOPECKÝ, Karel a Jiří FRANC. *Požární ochrana a bezpečnost v praxi: otázky a odpovědi*. Praha: Grada, 2004. Právo pro praxi. ISBN 80-247-0729-2.

- [27] *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
- [28] *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Statistická ročenka 2019, příloha časopisu*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2020, 19(3/2020). ISSN 1213-7057.
- [29] *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2020, 19(1/2020). ISSN 1213-7057.
- [30] *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR, 2020, 18(12/2019). ISSN 1213-7057.
- [31] *Úplné znění: Ústava ČR, Listina základních práv a svobod*. Ostrava: Sagit, 2014. ISBN 978-80-7488-031-5.
- [32] *Nový stavební zákon. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]*. Praha, 2020 [cit. 2020-05-08]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/caste-dotazy/novy-stavebni-zakon>
- [33] *Heavy burden: Russian governor resigns over Siberia mall fire that killed 64. The Guardian [online]*. London, 2018 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/01/siberia-mall-fire-russian-governor-resigns-aman-tuleyev>

[34] Генсек Совета Европы принес соболезнования в связи с пожаром в Кемерово. *Известия* [online]. 2018 [cit. 2020-05-09]. Dostupné z: <https://iz.ru/724661/2018-03-26/gensek-soveta-evropy-prines-soboleznovaniia-v-sviazi-s-pozharom-v-kemerovo>

[35] Informace o ročních výsledcích kontrol: Informace o výsledcích kontrol provedených Hasičským záchranným sborem ČR v roce 2019. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2020 [cit. 2020-05-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/informace-o-vysledcich-kontrol-provedenych-hasicskym-zachrannym-sborem-cr-v-roce-2019.aspx>

[36] HYBNEROVÁ, Alena. *Řešení požární bezpečnosti v objektech určených pro obchodní podnikání*. Kladno, 2019. Diplomová práce. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství. Vedoucí práce Mgr. Václav Hes.

[37] KNAPTON, Sarah a Hayley DIXON. Eight failures that left people of Grenfell Tower at mercy of the inferno. *The Telegraph* [online]. 2017 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/06/15/eight-failures-left-people-grenfell-tower-mercy-inferno/>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Vzájemné vazby SPD [zdroj vlastní]	41
Obrázek 2 - Proces kontroly [zdroj vlastní]	51
Obrázek 3 – uzamčený únikový východ [zdroj vlastní].....	56
Obrázek 4 - uzamčený a zastavěný únikový východ [zdroj vlastní].....	58
Obrázek 5 - Blokace požárních uzávěrů [zdroj vlastní].....	61
Obrázek 6 - Boční pohled, blokace požárních uzávěrů [zdroj vlastní]	61
Obrázek 7 - Zastavěný přístup k nástěnnému hydrantu [zdroj vlastní].....	63
Obrázek 8 - Poškozený požární uzávěr [zdroj vlastní].....	64
Obrázek 9 - Neatestované reklamní banery [zdroj vlastní]	65
Obrázek 10 - Přehled nedostatků zjištěných při kontrolách řetězce A.....	66
Obrázek 11 - Zastavěný přístup k tlačítkovému hlásiči EPS [zdroj vlastní]....	70
Obrázek 12 - Přehled nedostatků zjištěných při kontrolách řetězce B	71
Obrázek 13 – Uzamčený únikový východ z prodejny [zdroj vlastní].....	77
Obrázek 14 - Přehled nedostatků zjištěných při kontrolách řetězce C	78
Obrázek 15 - Podrobný přehled zjištěných nedostatků	80
Obrázek 16 – Vyhodnocovací ústředna EZS [22]	127
Obrázek 17 - Dveřní detektor [23]	128
Obrázek 18 - Bezdrátová vnitřní siréna [24]	129

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 - Přehled kontrolních zjištění řetězce A.....	55
Tabulka 2 - Přehled PBZ řetězce A.....	67
Tabulka 3 - Přehled kontrolních zjištění řetězce B	68
Tabulka 4 - Přehled PBZ řetězce B	72
Tabulka 5 - Přehled kontrolních zjištění řetězce C	73
Tabulka 6 - Přehled PBZ řetězce C.....	79
Tabulka 7 - SWOT analýza	82

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - Program tematické kontroly [20].....	115
Příloha 2 - Vzor oznámení o zahájení kontroly [20].....	118
Příloha 3 - Vzor Protokolu o kontrole bez závad [20].....	119
Příloha 4 – Dveřní zabezpečovací systém.....	126

1. Průběh kontroly

1.1 Zahájení kontroly

1.2 Vyžádané podklady

2. Kontrolní zjištění

2.1 Údaje o kontrolované právnické nebo podnikající fyzické osobě a doklady, dokumentace a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany

dle § 15 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PO“), § 27 odst. 2 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb. (např. požárně bezpečnostní řešení, kolaudační rozhodnutí, aj.)

2.2 Vedení dokumentace požární ochrany dle § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně a související povinnosti v dále uvedeném rozsahu:

2.2.1 **Dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo vysokým požárním nebezpečím kontrolovaného subjektu**

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 28 a § 40 vyhlášky o požární prevenci

2.2.2 **Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany**

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 30 a § 40 vyhlášky o požární prevenci

2.2.3 **Požární řády**

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 31 a § 40 vyhlášky o požární prevenci

2.2.4 **Požární poplachové směrnice**

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 32 a § 40 vyhlášky o požární prevenci

2.2.5 **Požární evakuační plán**

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 33 a § 40 vyhlášky o požární prevenci

2.2.6 Dokumentace zdolávání požárů

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 34 a § 40 vyhlášky o požární prevenci

2.2.7 Požární

kniha

§ 15 odst. 1 zákona o PO, s přihlédnutím k § 37 vyhlášky o požární prevenci

2.2.8 Školení zaměstnanců, vedoucích zaměstnanců, odborná příprava preventistů požární ochrany a zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek

§ 15 odst. 1, § 16 a § 16a zákona o PO, s přihlédnutím k § 23, § 24, § 25, § 26 a § 36 vyhlášky o požární prevenci

2.2.9 Pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně

§ 5 odst. 1 písm. e) zákona o PO, s přihlédnutím k § 12 a § 13 vyhlášky o požární prevenci

2.3 Věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení

2.3.1 Přenosné hasicí přístroje

§ 5 odst. 1 písm. a), b) zákona o PO, s přihlédnutím k § 2 odst. 1, 2, § 3 a § 9 vyhlášky o požární prevenci

2.3.2 Požárně bezpečnostní zařízení

§ 5 odst. 1 písm. a), b), d) zákona o PO, s přihlédnutím k § 2 odst. 1, 2, § 7, § 8 a § 11 odst. 2 písm. e) vyhlášky o požární prevenci

2.4 Dodržování podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce, označování pracovišť a jiné skutečnosti zjištěné při fyzické kontrole

2.4.1 Trvale volně průchodné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest

§ 5 odst. 1 písm. b) zákona o PO, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. b) vyhlášky o požární prevenci

2.4.2 Označení nouzových (únikových) východů, evakuačních výtahů, směrů úniků

§ 5 odst. 1 písm. b) zákona o PO, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. a) vyhlášky o požární prevenci

2.4.3 Označení rozvodných zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, uzávěru vody, plynu a jejich přístupnost

§ 5 odst. 1 písm. b) zákona o PO, s přihlédnutím k § 11 odst. 2 písm. f) vyhlášky o požární prevenci

**ČESKÁ REPUBLIKA
HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

Sokolská 62
121 24 Praha 2

Naše zn.: HSAA- [redacted]
Počet listů: 1
Přílohy: 0/0
Vyřizuje: por. Bc. Tomáš Řehák
Tel./fax: 950 856 505
E-mail: tomas.rehak@hzspraha.cz
Datum: [redacted]

T [redacted] -1
[redacted]
158 00 Praha 5 - Jinonice

Oznámení o zahájení tematické kontroly

Oznamujeme Vám tímto, že v souladu s § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) zahajuje Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy dnem doručení tohoto oznámení tematickou kontrolu plnění povinností vyplývajících ze zákona o požární ochraně ve smyslu § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola bude provedena na adrese: **Praha 4, Krč, [redacted]**
dne: [redacted] zahájení kontroly v **9:00 hod.**

Předmětem kontroly bude kontrola plnění povinností na úseku požární ochrany.

Výkonem kontroly byl pověřen:

por. Bc. Tomáš Řehák   osobní ev.č.: 744 130   kontrolující

Současně žádáme vytvoření nezbytných pracovních podmínek pro výkon kontroly a zajištění osoby, která bude jménem kontrolované osoby poskytovat kontrolujícím/u potřebnou součinnost ve smyslu § 10 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

por. Bc. Tomáš Řehák
oprávněná osoba za HZS hl. m. Prahy
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

1. HZS hlavního města Prahy – IDDS: jm9aa6j
2. [redacted] 158 00 Praha 5 - Jinonice

**ČESKÁ REPUBLIKA
HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

Sokolská 62
121 24 Praha 2

Č.j.: HSAA-[redacted]/2019
Vyřizuje: por. Bc. Tomáš Řehák
Tel.: 950 856 505
E-mail: tomas.rehak@hzspraha.cz

Datum: [redacted]
Počet listů: 8
Přílohy: -

PROTOKOL O KONTROLE

dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně provedené podle ustanovení § 26 odst. 2 písm. b), § 31 odst. 1 písm. a) a § 35 písm. a) a c) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“) a § 45 odst. 1 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb.

Kontrolní orgán: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy

Kontrolovaná osoba:

[redacted]
158 00
IČ: [redacted]
ID DS: [redacted]

Místo kontroly:

prodejna [redacted]
[redacted] Praha [redacted]

Kontrolující: por. Bc. Tomáš Řehák, OEČ: 744 130

Datum a čas provedení kontroly na místě:

[redacted] od 9:00 hod.

Povinné osoby:

[redacted] – vedoucí prodejny
[redacted] – odborný konzultant společnosti
[redacted] – facility manager společnosti [redacted]

Předmět kontroly:

Dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně ve stanoveném rozsahu dle bodu č. 2 protokolu.

Při kontrole dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně ve stanoveném rozsahu, bylo na základě předložených dokladů a fyzickou kontrolou zjištěno:

2.1. Údaje o kontrolované právnické nebo podnikající fyzické osobě a doklady, dokumentace a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany (plná moc, výpis z obchodního rejstříku, kolaudační rozhodnutí, požárně bezpečnostní řešení)
§ 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně.

2.1.1. Plná moc

Kontrolní zjištění:

Byla předložena plná moc, ve které [redacted], zplnomocňuje společnost [redacted], k zastupování při jednáních a podepisování. Plná moc je platná od [redacted], nebo do odvolání členy představenstva společnosti [redacted].

2.1.2. Výpis z obchodního rejstříku ([redacted])

Kontrolní zjištění:

Statut právnické osoby byl dohledán prostřednictvím IČO zjištěného při kontrole. Výpis z obchodního rejstříku je vedený Městským soudem v Praze oddíl B, vložka [redacted]. Statutárním orgánem společnosti je předseda představenstva - [redacted], člen představenstva - [redacted] a člen dozorčí rady - [redacted].

2.1.3. Kolaudační rozhodnutí

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byl předložen kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby „prodejny potravin – [redacted]“. Kolaudační souhlas vydal Úřad městské části Prahy 11 dne 28.2.2008, pod č.j.: OV/2008/[redacted].

2.1.4. Požárně bezpečnostní řešení

Kontrolní zjištění:

V době kontroly bylo předloženo požárně bezpečnostní řešení s názvem „[redacted]“. Požárně bezpečnostní řešení zpracovala v roce 2007 Ing. Eva [redacted]. Z požárně bezpečnostního řešení je patrné jaké je maximální obsazení osobami v prodejně, počet a rozmístění nouzových únikových východů a dále např. počet PHP, kterým kontrolovaná prodejna disponuje (dle PBR 9 ks PHP)

2.2. Dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo vysokým požárním nebezpečím kontrolovaného subjektu
§ 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, § 28 a § 40 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byl předložen dokument „Začlenění provozovaných činností dle míry požárního nebezpečí“. Dokumentaci o začlenění provozovaných činností zpracoval dne 23.2.2016 [redacted]. Součástí dokumentace je prohlášení o

začlenění. Dokumentace je schválena a podepsána [REDACTED], na základě plné moci s [REDACTED], a.s.

Dle předložené dokumentace jsou činnosti v prodejně [REDACTED] 149 00 Praha 11 - Háje, začleněny do kategorie se zvýšeným požárním nebezpečím, podle:

- **§ 4 odst. 2 písm. h) zákona o požární ochraně** – činnosti ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob (dle předložené dokumentace se v objektu může vyskytovat 270 osob)
- **§ 4 odst. 2 písm. j) zákona o požární ochraně** – činnosti, u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah, v návaznosti na:
  - § 18 písm. b) vyhlášky o požární prevenci – v prostorách a zařízeních, kde by vstup nebo činnost jednotky požární ochrany bez upozornění na zvláštní nebezpečí nebo postup hašení znamenal ohrožení zdraví a život hasičů (prodej pyrotechnických výrobků v sezónním období)
  - § 18 písm. g) vyhlášky o požární prevenci – jedná se o stavbu pro shromažďování většího počtu osob

Předložená dokumentace svým obsahem a formou odpovídá požadavkům daným § 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 28 a § 40 vyhlášky o požární prevenci. Jiné činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, nebo vysokým požárním nebezpečím se v kontrolovaném objektu neprovozují.

2.3. Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany

§ 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 30 a § 40 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byla předložena směrnice „Směrnice ke stanovení organizace PO“. Směrnicí zpracoval dne 22.2.2016 [REDACTED]. Po obsahové stránce odpovídá předložená směrnice ustanovením § 30 odst. 2 a § 40 vyhlášky o požární prevenci. Dokumentace je schválena a podepsána [REDACTED], na základě plné moci s [REDACTED], a.s.

2.4. Pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně

§ 5 odst. 1 písm. e) zákona o požární ochraně s přihlédnutím k § 12 a § 13 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

Při kontrole byl předložen záznam v požární knize o tom, že byla provedena preventivní požární prohlídka. Záznam prokazuje provedení pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně. Poslední zápis v požární knize provedla [REDACTED], ze společnosti [REDACTED].

Z preventivní požární prohlídky je veden také samostatný zápis, kde jsou uvedena veškerá kontrolní zjištění. Dle předloženého zápisu s názvem „Preventivní požární prohlídka a prověrka BOZP č. [REDACTED]“ nebyly při prohlídce shledány nedostatky z hlediska požární ochrany. Dle sdělení povinné osoby se preventivní požární prohlídky provádí v intervalu 2 x rok, což je v souladu s § 13 odst. 1 písm. b) vyhlášky o požární prevenci.

2.5. Požární poplachové směrnice

§ 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 32 a § 40 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byla předložena „Požární poplachová směrnice“, kterou vypracoval 22.2.2016 [REDAKCE]. Předložená poplachová směrnice odpovídá svým obsahem ustanovením § 32 odst. 2 a § 40 vyhlášky o požární prevenci a je zveřejněna na viditelných a přístupných místech v kontrolovaném objektu.

2.6. Požární řád

§ 15 odst. 1 zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 31 a § 40 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byl vybrán „požární řád - prodejna“, který vypracoval [REDAKCE] dne 22.6.2016. Předložený požární řád odpovídá svým obsahem ustanovením § 31 odst. 2 a § 40 vyhlášky o požární prevenci a je zveřejněn na viditelných a přístupných místech v kontrolovaném objektu.

Přílohou požárního řádu jsou pokyny pro činnost preventivní požární hlídky a přehled o umístění výstražných a bezpečnostních značek, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení.

2.7. Přenosné hasicí přístroje

§ 5 odst. 1 písm. a), b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 2 odst. 1 a § 3 a § 9 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byl předložen doklad o kontrole a údržbě provozuschopnosti hasicích přístrojů. Kontrolu provozuschopnosti 8 PHP vykonal dne [REDAKCE] revizní technik [REDAKCE] ze společnosti [REDAKCE], s.r.o., IČ: [REDAKCE], se závěrem, že PHP vyhovují.

V dokladu o kontrole a údržbě provozuschopnosti hasicích přístrojů chyběla revize 2 PHP, umístěných ve strojovně chlazení (naproti rampě), dle domluvy byla revize dodatečně zaslána dne [REDAKCE]. Kontrolu provozuschopnosti 2 PHP vykonal dne [REDAKCE] revizní technik Petr [REDAKCE] ze společnosti [REDAKCE] s.r.o., se závěrem, že PHP vyhovují.

Namátkovou kontrolou, zaměřenou na zázemí pro zaměstnance a volnou prodejní plochu, bylo zkontrolováno 5 PHP. V době kontroly byly všechny PHP označené, opatřené štítkem a plombou spouštěcí armatury a umožňovaly snadné a rychlé použití. Množství PHP odpovídá předloženému PBR, viz bod 2.1.4. tohoto protokolu.

2.8. Zařízení pro zásobování požární vodou

§ 5 odst. 1 písm. a), b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 2 odst. 1, § 7 a § 11 vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byl předložen doklad o kontrole a údržbě provozuschopnosti nástěnného hydrantu typu DN25 30/10. Kontrolu provozuschopnosti hydrantu vykonal dne [REDAKCE] ze společnosti [REDAKCE], s.r.o., IČ: [REDAKCE], se závěrem, že nástěnný hydrant je provozuschopný. Množství hydrantů odpovídá předloženému PBR, viz bod 2.1.4. tohoto protokolu.

Nástěnný hydrant, nacházející se na volné prodejní ploše u pekárny, byl v době kontroly označený, volně přístupný a opatřený štítkem.

2.9. Jiná požárně bezpečnostní zařízení

§ 5 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 7 vyhlášky o požární prevenci.

2.9.1. Zařízení pro omezení šíření požáru

a) Požární dveře

Kontrolní zjištění:

Při kontrole byl předložen doklad o kontrole provozuschopnosti požárního uzávěru. Kontrolu provozuschopnosti 1 ks požárních dveří provedl dne [REDAKCE], ze společnosti [REDAKCE] s.r.o., se závěrem, že kontrolované požární dveře nejsou provozuschopné.

V době kontroly byl předložen protokol o odstranění závad. Opravu požárních dveří provedl dne [REDAKCE] technik ze společnosti [REDAKCE] s.r.o., se závěrem, že „Zařízení je provozuschopné“.

a) Požární ucpávky

Kontrolní zjištění:

Doklad o kontrole provozuschopnosti požárních ucpávek byl dodatečně zaslán do e-mailové schránky HZS dne [REDAKCE]. Kontrolu provozuschopnosti 14 ks požárních ucpávek provedl [REDAKCE], revizní technik ze společnosti [REDAKCE] s.r.o., se závěrem, že všechny požární ucpávky jsou provozuschopné.

2.9.2. Zařízení pro únik osob při požáru

a) Únikové uzávěry

Kontrolní zjištění:

Při kontrole byl předložen doklad o kontrole provozuschopnosti únikových uzávěrů. Kontrolu provozuschopnosti 3 ks únikových uzávěrů provedl dne [REDAKCE], ze společnosti [REDAKCE] s.r.o., se závěrem, že zařízení při výstupu z prodejní plochy/sklad je neprovozuschopné.

V době kontroly byl předložen protokol o odstranění závad. Opravu únikových uzávěrů provedl dne [REDAKCE] technik ze společnosti [REDAKCE] s.r.o., se závěrem, že „Zařízení je provozuschopné“.

2.10. Dodržování podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce, označování pracovišť a jiné skutečnosti zjištěné při požární kontrole

2.10.1. Trvale volně průchodné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest

§ 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. b) vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byly komunikační prostory v kontrolovaném objektu volně průchodné.

2.10.2. Označení nouzových (únikových) východů, směrů úniků

§ 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 11 odst. 3 písm. a) vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

V době kontroly byly únikové cesty a východy směřující z kontrolovaných prostor označeny.

2.10.3. Označení rozvodných zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, uzávěru vody a jejich přístupnost

§ 5 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, s přihlédnutím k § 11 odst. 2 písm. f) vyhlášky o požární prevenci.

Kontrolní zjištění:

Hlavní vypínač el. energie a hlavní uzávěr vody byl v době kontroly označený a volně přístupný.

3. Shledání porušení zákona

Při kontrole nebyly zjištěny zjevné nedostatky.

4. Poslední kontrolní úkon

Kontrola byla na místě ukončena dne [redacted] v 10:30 hod. podáním předběžné informace o kontrolních zjištěních povinným osobám.

Posledním kontrolním úkonem bylo posouzení podkladů zaslaných [redacted] dne [redacted], viz bod 2.7. tohoto protokolu.

Protokol byl vyhotoven dne [redacted] a zaslán do datové schránky kontrolované osoby.

Písemnou zprávu o odstranění nedostatku ve smyslu § 31 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů není statutární orgán subjektu povinen podat na adresu: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy, Sokolská 62, 121 24, Praha 2 nebo do datové schránky – IDDS: jm9aa6j.

Poučení:

Proti výše uvedeným kontrolním zjištěním může dle § 13 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb, podat kontrolovaná osoba do 15 dnů od doručení tohoto protokolu o kontrole písemně a zdůvodněné námitky. Námitky lze podat u Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy, Sokolská 62, 121 24, Praha 2 nebo do datové schránky – IDDS: jm9aa6j.

por. Bc. Tomáš Řehák
oddělení prevence ODP6
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

HZS hl. m. Prahy (ID DS: jm9aa6j)

1x

rtncuz

1x

---

*Oddělení ODP6 pro Prahu 4, 11 a 12, Na Krčské stráni 1366/6, Praha 4 - Krč
Úřední hodiny: pondělí a středa 8:00 – 12:00 a 12:30 – 17:00
tel.: 950 856 509*

Pro kontrolovanou prodejnu jsem zvolil nejmodernější elektronický zabezpečovací systém (EZS) AS-G190E, složený z vyhodnocovací smart ústředny, magnetického dveřního detektoru a sirény se zábleskovým majákem. Může se zdát, že EZS je pro střežení dveří v prodejně zbytečně naddimenzovaný prvek, ovšem prodejně nabízí do budoucna širokou škálu využití za poměrně příznivou cenu.

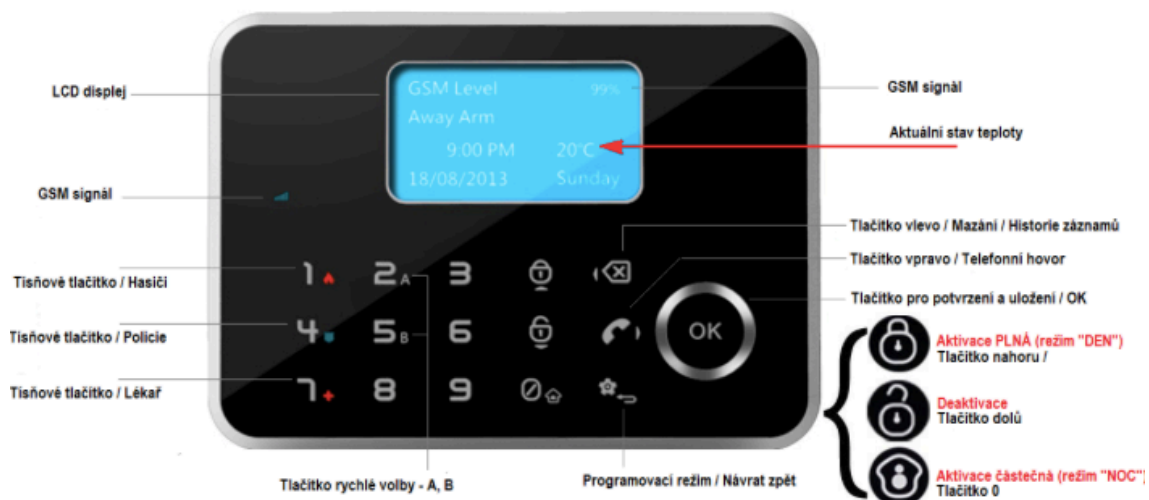
Cenový návrh zabezpečovacího systému

Vyhodnocovací smart ústředna:	4590 Kč;
Magnetický detektor otevření vrat:	380 Kč;
Vnitřní siréna DIAMOND:	735 Kč;
Celkem:	5 705 Kč s DPH [22, 23, 24].

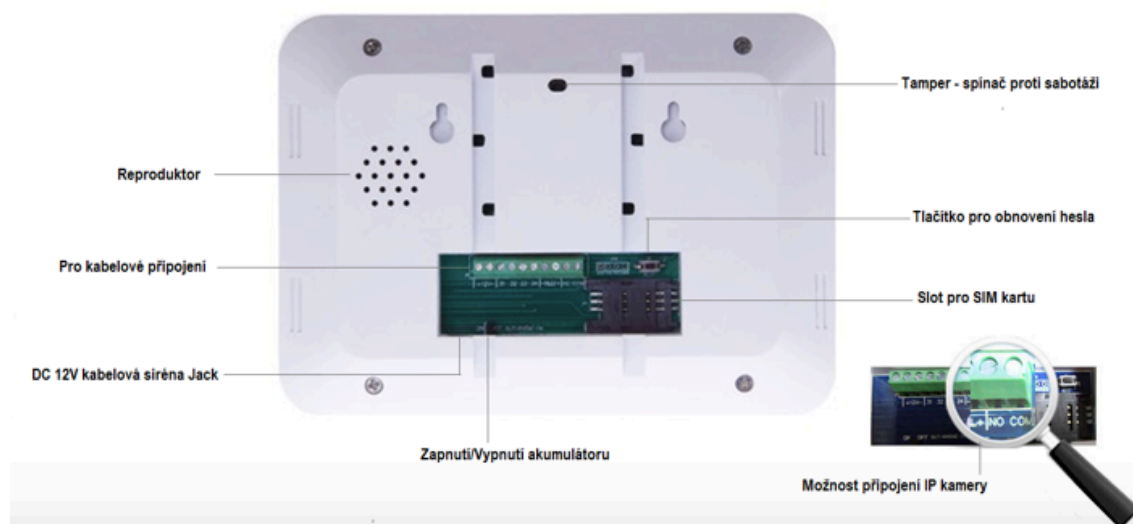
1. Vyhodnocovací smart ústředna AS-G 190E

Ústředna je napájena DC 12 V konektorem. Díky variabilní možnosti bezdrátového připojení je ústředna schopná pojmout až 116 bezdrátových senzorů. V našem případě se jedná pouze o 2 senzory – senzor otevření dveří a senzor spuštění sirény se zábleskovým majákem. Samotná ústředna disponuje reproduktorem se sirénou. Do zařízení lze přednastavit až 5 telefonních čísel pro vytáčení volání nebo, pro zasílání sms zpráv při poplachu. Přes ústřednu se dá také vytočit čísla tísňového volání [22].

Pohled zepředu

Pohled zezadu

Obrázek 16 – Vyhodnocovací ústředna EZS [22]

2. Bezdrátový dveřní detektor

Kovová magnetická část dveřního detektoru se instaluje na otevíratelné dveřní křídlo, kovová elektronická část se instaluje na dveřní futra tak, aby při uzavřených dveřích nebyly obě části od sebe vzdáleny o více než 6 cm. V momentě, kde se obě části od sebe oddálí o více jak 6 cm, tak bezdrátová vysílací jednotka vyšle signál do ústředny, což má za následek spuštění sirény. Napájení vysílací jednotky je z 12 V baterie [23].

Obrázek 17 - Dveřní detektor [23]

3. Bezdrátová vnitřní siréna DIAMOND

Jedná se o sirénu s výkonným akustickým signálem a zábleskovým majákem pro použití v interiéru. Siréna má v sobě zabudovaný mikropočítač, který zajišťuje spolehlivé spárování s vyhodnocovací ústřednou zabezpečovacího systému pomocí rádiového signálu o frekvenci 433 MHz. Výkon sirény je 100 dB, což je pro prodejnu o prodejní ploše cca 700 m² dostačující. Sirénu navrhuji umístit poblíž střežených dveří do výšky 3,5 m nad podlahou, ideálně nad dveře [24].

Obrázek 18 - Bezdrátová vnitřní siréna [24]